

ESPAI CERETÀNIA: JACIMENT ARQUEOLÒGIC DEL CASTELLOT

ANÀLISIS DEL PRIMER ANY DE VIDA D'UN
PROJECTE CULTURAL DE Cerdanya

HELENA FRANCO BAENA

Tutoritzat per Gemma Domènech i Casadevall

Treball de Final de Grau de Història de l'Art (2016)

Vull agrair el suport i l'ajuda a la tutora d'aquest treball Gemma Domènech. També donar les gràcies a Bartomeu Baqué, Alcalde de Bolvir; Mª Mercè Amat, secretària del Ajuntament de Bolvir; Ana de Roa, administrativa del Ajuntament de Bolvir; Maria Ocaña, directora del Museu Arqueològic de l'Esquerda; Anna Lopez, coordinadora del Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà; Laura Romero, Tècnica administrativa del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret. Igual que a Anna Genís, de l'empresa d'Hosteleria Llepadits.

I gràcies pel recolzament i la motivació obtinguts per part de la meva família.

Índex

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS _____	6
2. DEL JACIMENT ARQUEOLÒGIC EL CASTELLOT DE BOLVIR A ESPAI CERETÀNIA ____	10
2.1 Jaciment Arqueològic del Castellot _____	11
2.2 Creació de l'Espai Ceretània _____	15
2.3. Exposició, muntatge del fons i jaciment museïtzat _____	18
3. EL PRIMER ANY DE VIDA DE L'ESPAI CERETÀNIA _____	20
3.1 Activitats per la difusió _____	20
3.2 Resultats del primer any de vida del Espai Ceretània _____	27
3.3 Avaluació _____	31
4. PROPOSTA D'ACTIVITAT PER LA DINAMITZACIÓ DE L'ESPAI CERETÀNIA _____	38
5. CONCLUSIONS _____	42
6. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA _____	44

ANNEXOS

Annex 1 <i>Imatges de l'exposició permanent de l'Espai Ceretània</i> _____	48
Annex 2 <i>Imatges del Jaciment Museïtzat del Castellot de Bolvir</i> _____	50
Annex 3 <i>Tallers didàctics a càrrec de l'empresa Arqueòlegs.cat: difusió del patrimoni arqueològic</i> _____	51
Annex 4 <i>Tríptic del Congrés ArqueoPYRENAE</i> _____	55
Annex 5 <i>Cartell d'exposicions temporals</i> _____	57
Annex 6 <i>Tríptic Espai Ceretània: jaciment arqueològic del Castellot</i> _____	59
Annex 7 <i>Cartell dels guanyadors del concurs d'Instagram</i> _____	61
Annex 8 <i>Cartell descobreix Bolvir</i> _____	62
Annex 9 <i>Model de liquidacions manual</i> _____	63
Annex 10 <i>Model d'enquestes realitzades al públic</i> _____	64
Annex 11 <i>Qüestionaris realitzats a els equipaments patrimonials: Museu Arqueològic de l'Esquerda; Museu Arqueològic de Catalunya-Ullastret, Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà</i> _____	66
Annex 12 <i>Mapa de situació del Espai Ceretània</i> _____	73
Annex 13 <i>Anàlisi DAFO (debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats) del Espai Ceretània</i> _____	74

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

El Castellot és el jaciment arqueològic més antic de la Cerdanya trobat a dia d'avui i un indret valuós per la identitat ceretana. L'*oppidum* del Castellot està situat en un punt estratègic de la comarca, molt útil en èpoques de conflicte, i és testimoni de la història de vall i del què ha forjat el caràcter ceretà.

L'Espai Ceretània és el centre d'interpretació del patrimoni arqueològic del Castellot, la seva construcció és va dur a terme gràcies a un canvi polític. A partir de les eleccions celebrades l'any 2007 es va formar un nou equip de govern encapçalat per l'alcalde Bartomeu Baqué i Muntaner, i es va plantejar per primera vegada la necessitat de construir un centre d'interpretació pel jaciment arqueològic del Castellot descobert l'any 1990. Es tracta d'una iniciativa duta a terme per persones molt compromeses a nivell municipal, que encara estan realitzant un esforç immens per dur a terme aquest projecte sense afany de protagonisme. Es tracta de persones amb molt d'amor pel patrimoni cultural del seu municipi i molt conscients del impacte positiu que aquest pot tenir en el territori.

L'alcalde, Baqué i Muntaner confia en què una gestió diferent del patrimoni pot servir per crear cohesió en el municipi, i ho vol fer mitjançant polítiques socials que afavoreixin el desenvolupament del poble. En aquesta línia, el poble de Bolvir vol ser exemple per la resta de municipis de Cerdanya. Bartomeu Baqué i Muntaner va afirmar en una entrevista de la revista *Viure als Pirineus*:

Ara que el tenim, toca dinamitzar-lo i aconseguir que sigui un punt de referència cultural per Cerdanya (...) La cultura s'ha de cuidar i potenciar. I els pobles s'han de cuidar per evitar que la gent marxi. I afirma que: la política local no pot ser fomentada en l'especulació territorial i que el què Bolvir necessita són polítiques socials, culturals i empresarials diferents per canviar la dinàmica la Cerdanya, ja que està mancada d'un lideratge polític amb vocació per potenciar i protegir el patrimoni de la comarca.¹

¹ Pasqual, M. (2 abril 2015). Bartomeu Baqué: "A Cerdanya calia fer una política que ens allunyés de l'especulació territorial". *Viure als Pirineus*, volum n°158, p.42.

El que m'ha motivat a escollir l'Espai Ceretània com a tema pel meu treball de final de grau, ha estat inevitablement el contagi d'il·lusió per part de totes aquestes persones a crear un municipi millor a través de la dignificació i difusió del seu patrimoni. Considero que la Cerdanya està veient la seva identitat amenaçada en tant que està sent despoblada, i que les cases de nova construcció dels darrers anys són destinades a segones residències. Aquesta iniciativa plena d'il·lusió no vol aturar-se davant aquest fet i vol fer servir la cultura per crear sentiment de pertinença.

Amb aquest treball se m'ha presentat una oportunitat per conèixer millor aquesta iniciativa i complementar allò ja après en el meu pas per la universitat amb un cas real. I no només això, el meu objectiu és analitzar el primer any de vida d'aquest projecte i preguntar-me si s'estan complint els objectius de l'Ajuntament. Posteriorment extreure'n unes conclusions que siguin útils per realitzar noves propostes i reflexionar sobre les eines amb les que compta aquest projecte per dur a terme els seus objectius, aprendre d'elles i a la vegada anar més enllà i extreure'n una reflexió pròpia.

A continuació presento com es desenvolupa aquest treball: En primer lloc, he analitzat la història de la creació de l'Espai Ceretània fent un breu repàs sobre la descoberta del jaciment, les intervencions arqueològiques i el muntatge de l'exposició permanent. En segon lloc, he repassat la difusió que se'n va fer el primer any de vida del museu (el passat 2015), des de les activitats que s'hi van desenvolupar fins a les notes de premsa que es van realitzar en el moment de la seva obertura. I posteriorment he analitzat els resultats obtinguts per l'Espai Ceretània durant aquest primer any, en base a l'interès despertat als mitjans de comunicació, als estudis de públic i els recomptes de visitants. Per acabar, després de reunir i sintetitzar tota aquesta informació faig algunes propostes de millora.

Per realitzar aquest estudi m'he basat principalment en les fonts d'informació que l'Ajuntament de Bolvir m'ha cedit: *l'informe de consolidació arqueològica dels anys 2014 i 2015*, *el projecte museístic bàsic executiu de l'Espai Ceretània*, *el projecte museogràfic*, *les estadístiques anuals 2015* que recullen els recomptes de visitants i

els estudis de públic, i el més important, el testimoni de les pròpies persones implicades en aquest projecte.

2 . DEL JACIMENT ARQUEOLÒGIC EL CASTELLOT DE BOLVIR A ESPAI CERETÀNIA

L'Espai Ceretània és el centre d'interpretació del jaciment arqueològic del Castellot de Bolvir. Va ser inaugurat el gener del 2015 amb la voluntat d'oferir les eines necessàries per la difusió del patrimoni arqueològic del municipi. Es tracta d'un equipament cultural que vincula la recerca arqueològica i la posterior museïtzació del Castellot. Un espai museogràfic que, a partir del jaciment, explica l'evolució de la comarca des de l'època antiga fins als nostres dies. D'aquesta manera es va voler aconseguir unir els dos espais culturals i englobar, tant visual com físicament, les dues propostes patrimonials en una sola entitat.

Figura nº 1. Façana del centre d'interpretació *Espai Ceretània*. Imatge d'autor.

El preu de l'entrada a l'equipament és de 3€ per persona, jubilats i grups (de mínim 10 persones) 2€, menors de 15 anys 1€ i l'entrada és gratuïta pels menors de 5 anys. L'horari d'obertura varia segons l'època de l'any: els mesos de l'hivern 2015, l'espai estava obert cada dissabte de 11h a 14h i de 16h a 18h, i diumenges i festius de 11h a 14h. També ofereix visites guiades a les 12h i a les 16:30 o a concretar prèviament amb el centre i/o responsable; durant l'estiu 2015 l'Espai Ceretània

estava obert cada dia, de 11h a 14h i de 17h a 20:30h. Oferia un seguit de visites guiades diàriament a les 12h, a les 18:30 i a les 19:30.

El centre és propietat de l'Ajuntament i és de gestió directa, no té personalitat jurídica ni té gestió econòmica pròpia. Es finança gràcies a vàries subvencions. Per una banda, la de la Diputació de Girona del *Servei de Monuments* per la continuïtat de la recerca arqueològica i la consolidació del jaciment; i per una altra banda, la de la *Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural* de la Generalitat de Catalunya per dur a terme intervencions en el patrimoni cultural.

L'Espai Ceretània és un espai únic a la comarca i pretén convertir-se en un nou centre de referència a la Cerdanya, que a més a més serveixi per posar en valor altres indrets d'interès cultural del Pirineu català. Proporciant una alternativa clara al turisme actiu del qual viu la major part de la població de la comarca. En el cas de Bolvir el nombre d'habitants és de 373, però durant els mesos de vacances el nombre arriba a multiplicar-se degut a que la major part d'immobles són cases de segona residència.² I és que l'arribada del ferrocarril el 1929 va posicionar la Cerdanya com a destí turístic i d'esbarjo gràcies a les possibilitats que la muntanya ofereix. Els amants de la natura, els esports d'aventura i del turisme actiu (sobre tot el vinculat amb la neu) troben en la vall ceretana l'espai idoni per realitzar activitats ludicoesportives.

2.1 Jaciment Arqueològic del Castellot

Morera, J. Vancells, R. i Morell, A. (2005) expliquen què el jaciment arqueològic del Castellot és un dels pocs poblats ibèrics localitzat al Pirineu i el més important dels Ceretans trobats a dia d'avui. Sols comptem amb un 30% de la superfície total excavada, ja que encara és objecte d'estudi i d'una continuada recerca arqueològica. En l'actualitat, el Castellot és de propietat municipal, atès que va ser comprat pel consistori bolvirenc 2006.

² Ajuntament de Bolvir. (2015). *Web oficial del Ajuntament de Bolvir*. Recuperat de <http://www.bolvir.cat/>

El Castellot es troba localitzat a una terrassa natural avançada a la plana ceretana anomenada la Corona. L'emplaçament té un domini visual del terç ponent de la comarca i sobre tot de l'estret d'Isòvol, veritable pas natural d'entrada i sortida a la vall. Per tant, el poblat tenia un control força eficaç de les antigues vies de comunicació.

Figura nº 2. Vista aèria del Castellot on s'observa la topografia que l'envolta. A l'esquerra, la N-260. Imatge extreta de la memòria del jaciment realitzada per *Arqueòlegs.cat*, difusió del patrimoni arqueològic

Els estudis arqueològics han permès distingir tres fases d'ocupació: la Ceretana (segles IV-III aC), la Iberoromana (segles II-I aC) i la Medieval (segles X-XII). Les tres poblacions va establir-se en un mateix territori i en uns mateixos espais (es pot veure en l'annex 12).

En el moment en que es va construir l'*oppidum*³ ceretà (a principis del segle IV aC) es va construir un sistema defensiu que estava format per una muralla i un fossat, que no només servien per articular la defensa i delimitar l'extensió de l'assentament, sinó que també per dotar-lo de cert simbolisme com a element de prestigi. Aquest *oppidum* va restar inalterable fins a mitjans del segle II aC amb

³ Recinte fortificat d'època preromana i romana. Grup Enciclopèdia Catalana.(2015). *Enciclopèdia.cat: cercador de referència en català*. Recuperat de <http://www.enciclopedia.cat/search/site/oppidum>

l'arribada dels romans, quan es realitzen un seguit de reformes que van canviar la fisonomia del antic assentament ceretà, i es mostrarà inalterable fins l'abandonament del poblat a finals del segle I. El Castellot va ser repoblat a principis del segle X (en època medieval) i es va projectar un nou sistema defensiu i un nou urbanisme en *opus spicatum*⁴.

Segons les memòries del jaciment, realitzades per l'equip d'arqueòlegs del Castellot: Hem de diferenciar entre aquelles intervencions preventives - encaminades a la localització del jaciment, que correspondrien a les prospeccions prèvies a la intervenció- de la recerca científica i la investigació arqueològica del jaciment.

El 1990 l'estudiós francès Claude Saurel planteja per primera vegada l'existència d'un jaciment arqueològic al Castellot de Bolvir a partir de la recollida de materials d'època antiga en la superfície. Un any més tard, al 1991, Oriol Mercadal i Oriol Olesti van realitzar quatre sondejos arqueològics en els quals es van localitzar alguns murs, es va excavar parcialment una sitja, i es van documentar traces inequívokes de l'existència d'un poblat d'època Iberoromana al tossal de La Corona. L'any 1993, els arqueòlegs Jordi Campillo i Oriol Mercadal, van realitzar una altra campanya de sondejos a la part de la Corona oposada al Castellot, però no es va localitzar cap element arqueològicament significatiu. El juny del 2005 es van efectuar unes prospeccions geomagnètiques i per radar a càrrec de l'empresa *SOT Prospecció Arqueològica*, sota la direcció de Roger Sala i Oriol Mercadal que van confirmar allò que ja apuntaven els primers sondejos del 1991.

Fruit d'aquestes tasques es creà la necessitat d'avaluar, de forma definitiva, la importància del jaciment. I fou en aquell moment quan s'efectuarà un equip de treball format per entitats públiques (la *Universitat Autònoma de Barcelona* i el *Museu Cerdà*) i privades (l'empresa *Arqueociència Serveis Culturals S.L.*) els quals manifestaren un gran interès i unificaren esforços intel·lectuals i econòmics per tal

⁴ *Opus spicatum* o aparell d'espiga. Aparell format per peces planes col·locades en filades inclinades alternativament cap a la dreta i cap a l'esquerra. TERM CAT centre de terminologia. (2016) . *Diccionari de les arts: arquitectura, escultura i pintura*. Recuperat de http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/147/Cerca/

d'iniciar un període d'activitat arqueològica continuada. L'octubre del 2006 s'iniciaren les excavacions sistemàtiques al jaciment, les quals foren dirigides pels arqueòlegs Cira Crespo, de la UAB, Jordi Morera, de l'empresa *Arqueociència SCSL*, i Oriol Mercadal, del *Museu Cerdà*. La segona actuació va ser el setembre del 2007 i cal destacar-ne que ja fou promoguda per l'Ajuntament de Bolvir, doncs el nou govern municipal presentà un programa que incloïa la recuperació del jaciment i la seva vinculació a un futur centre d'interpretació.

L'informe de la consolidació arqueològica realitzada al jaciment del Castellot del 2015 diferencia les intervencions del 2006-2007 amb les del 2008-2009 quan es produeix un punt d'inflexió pel que fa la recerca científica del jaciment. Fins aquell moment la investigació s'havia sostingut amb uns pocs recursos econòmics provinents de diferents projectes d'investigació concedits al Departament de Ciència de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana de la UAB; l'aportació altruista de l'empresa *Arqueociència SCSL* pel que fa els recursos humans i materials; el suport institucional del *Museu Cerdà*; i l'ajuda imprescindible d'una desena d'estudiants. No obstant, el canvi polític en el consistori municipal i el nou equip de govern, format per l'Alcalde Bartomeu Baqué, van situar la recerca arqueològica del Castellot com valor de primer ordre en el desenvolupament econòmic i patrimonial del municipi de Bolvir. Això va provocar que durant els anys successius augmentessin de manera notòria els recursos econòmics amb els que comptava el projecte. A aquest fet s'hi va afegir la concessió d'una subvenció bianual (durant els anys 2008 i 2009) concedida pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Durat els anys següents l'ajuda de estudiants, llicenciats i doctors especialitzats en Arqueologia, Història, Història del Art i Restauració, provinents majoritàriament de la UAB però també d'altres universitats espanyoles o estrangeres, va anar creixent. En l'actualitat en participen més de cinquanta.

2.2 Creació de l'Espai Ceretània

L'any 2007 es va plantejar per primera vegada la necessitat de construir un centre d'interpretació al Castellot de Bolvir. El nou equip de govern format a partir de les eleccions municipals d'aquell mateix any, encapçalat per l'alcalde, senyor Bartomeu Baqué i Muntané, va anunciar que en un màxim de dues legislatures Bolvir disposaria d'un centre d'interpretació del jaciment arqueològic en qüestió.

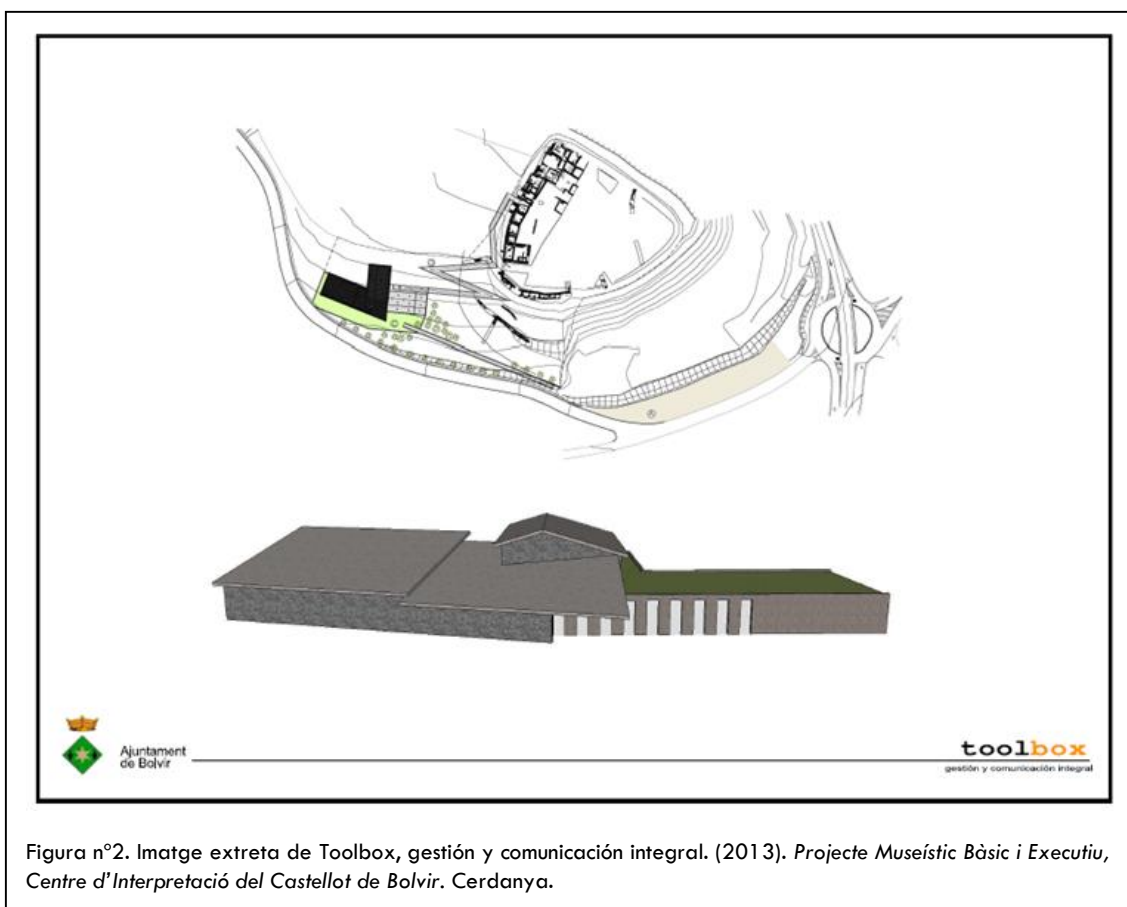
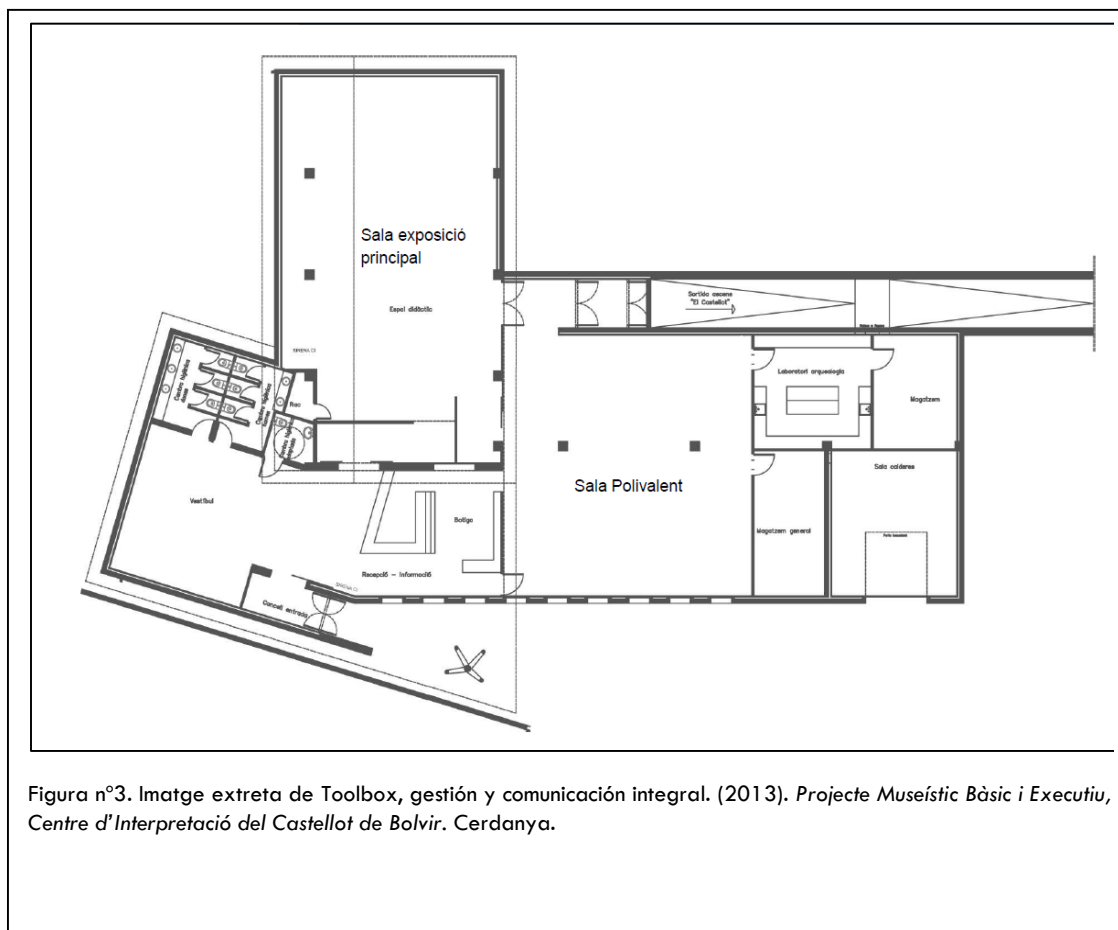

Figura nº2. Imatge extreta de Toolbox, gestión y comunicación integral. (2013). *Projecte Museístic Bàsic i Executiu, Centre d'Interpretació del Castellot de Bolvir*. Cerdanya.

L'any 2012 es va iniciar la construcció i execució d'un edifici pensat exclusivament per respondre aquesta voluntat museística. Es plantegen una sèrie d'espais amb una correcta distribució que permetin un recorregut versàtil i coherent tal com es pot veure en la figures nº 2 i 3.

Les tasques de museïtzació es van dur a terme per l'empresa *Toolbox: Gestió i Comunicació Integral S.L.* després d'un avantprojecte realitzat per l'Ajuntament i els arqueòlegs vinculats al jaciment. I el muntatge de l'exposició, els panells gràfics i audiovisuals, van ser duts a terme per l'empresa *Stoa: patrimoni, turisme i cultura.*

Finalment, el gener del 2015 s'inaugura l'Espai Ceretània, centre que es va poder construir gràcies a una inversió d'un milió d'euros, dels quals 570.000 provenen del fons FEDER de la Unió Europea i també de la Generalitat de Catalunya, mentre que la resta del cost el va assumir el propi Ajuntament. L'edifici es va dur a terme per *Cobre, instalaciones y Servicios S.A. Agfred S.L.U* a partir del projecte arquitectònic de Jordi Puig Batlla i Alexandre Puig i Flameric.

L'Ajuntament de Bolvir va emprendre aquest projecte amb la voluntat de exposar i difondre el patrimoni arqueològic del Castellot, responent a una voluntat didàctica i de rigor científic. Complint així amb la Llei 17/1990, de 2 de novembre, de

Museus (DOGC núm.1367, de 14.11.1990) Article 1, en la qual es defineixen els museus com a *institucions permanents, sense finalitat de lucre, al servei de la societat i del seu desenvolupament, obertes al públic, que reuneixen un conjunt de béns culturals mobles i immobles, els conserven, els documenten i estudien, els exhibeixen i en difonen el coneixement per a la recerca, l'ensenyament i el gaudi intel·lectual i estètic i es constitueixen en espai per a la participació cultural, lúdica i científica dels ciutadans.*

Alguns dels objectius operatius que es van plantejar en el Pla Museístic de *Toolbox, gestión y comunicación integral* (2013) es basen en l'estimulació del espai com a oferta turística cultural en complementació amb el turisme actiu que abunda a la Cerdanya. L'Espai Ceretània és va presentar com un recurs cultural únic i genuí en el territori. A la vegada que també volia servir d'estímul per altres indrets d'interès cultural del municipi de Bolvir. Fou presentat com una eina didàctica de primer ordre per escolars, visitable tot l'any i amb els recursos museogràfics innovadors.

El projecte, pretenia crear una imatge sòlida de la institució mitjançant un discurs museològic d'ampli abast que permetis la renovació del discurs amb exposicions temporals i activitats complementàries, juntament amb un discurs expositiu versàtil que arribés al màxim de persones possibles. Es va plantejar des d'un principi un disseny museològic amb voluntat d'impacte i espectacularitat gràcies a les noves tecnologies.

L'exposició es va materialitzar mitjançant recursos modulars electrònics que poden modificar-se fàcilment, amb l'objectiu de relacionar-se amb el visitant de forma interactiva i, de facilitar el canvi de discurs a mida que avança la recerca arqueològica; la sala polivalent pretén ser un complement expositiu mitjançant exposicions temporals. Fou plantejat per generar als visitants una reflexió individual i col·lectiva, que despertés valors pel patrimoni arqueològic mitjançant un sistema simbòlic-pedagògic i així fomentar el sentiment de pertinença del patrimoni històric.

En el projecte museològic es considerava com a públic potencial a escolars, per tant, es pretenia donar prioritat a grups escolars i instituts. No obstant, també

van voler dirigir el museu a famílies, associacions culturals, grups de jubilats i professionals del camp de l'arqueologia, etc..

2.3. Exposició, muntatge del fons i jaciment museïtzat

L'Espai Ceretània respon a la visió actual àmpliament expressada per Hernández, F. (1994) d'entendre l'exposició com la museïtzació de la realitat -en tant que genera una posada en valor de certs elements amb la finalitat de transmetre uns missatges a la realitat- i aquesta museïtzació no només serveix per conservar i mostrar uns objectes, ja que una vegada el visitant interpreta aquesta realitat n'extreu també un missatge, una idea.

En el cas de l'Espai Ceretània el procés es va iniciar, amb el disseny i la redacció del projecte museístic, realitzat per l'empresa *Toolbox: gestión y comunicación integral*, amb la col·laboració dels arqueòlegs del Castellot i l'Ajuntament de Bolvir; i va culminar amb la museografia, producció i muntatge expositiu, portats a terme per l'empresa *STOA: patrimonio, turismo i museografía*. La producció i realització d'audiovisuals i elements interactius van ser duts a terme per *WASABI Productions S.L.*, i les il·lustracions històriques van ser realitzades pel dibuixant Francesc Ricard.

L'exposició de l'Espai Ceretània es planteja com un viatge en el temps per les terres cerdanes. No pretén sols informar sinó també provocar i impactar, en tant que el patrimoni ha de servir per generar preguntes a la comunitat.

La visita a l'exposició comença amb un petit audiovisual de 9 minuts en el qual es fa un breu repàs sobre la història de Cerdanya, des dels primers homes recol·lectors i caçadors fins avui dia. Posteriorment el visitant es troba amb un panell tàctil en el qual es mostra tot el territori de la comarca, marcat en vermell hi apareixen els llocs de més interès i pressionant amb el dit en cada un d'ells ens apareix una aplicació de la imatge i informació escrita. Tot seguit hi ha dos panells, també tàctils, titulats *20 mil anys de història del Castellot*, en ells apareixen en forma d'eix cronològic tots els successos de més interès del nostre jaciment (passant per

les revoltes d'època romana, l'abandó del poblat, o fins hi tot l'assentament dels Nacionals al castellot durant la Guerra Civil). Al centre de la sala hi ha una vitrina amb peces trobades al jaciment. Al fons, a la banda oest de la sala, hi trobem tres espais gràfics on s'expliquen les tres fases detallades pels estudis arqueològics amb algunes peces de de cada fase en vitrines. Abans de pujar al jaciment, hi ha un últim espai interactiu que interpreta els sons de Cerdanya a mode de joc en tant que es desenvolupa mitjançant sensors de moviment (imatges en l'Annex 1).

Una vegada visitat l'interior del museu, hi ha un recorregut senyalitzat que et condueix a l'exterior, al jaciment del Castellot. El jaciment ha estat museïtzat: hi ha senyalades les zones de més interès, amb una sèrie de panells gràfics que contenen informació escrita i dibuixos de reconstruccions amb la finalitat de proporcionar al visitant les eines mínimes per comprendre les restes que estan veient i trepitjant. També, s'han instal·lat diverses passarel·les de fusta que permeten transitar pel jaciment però que estan dissenyades per ser efímeres i canviables, és a dir adaptables als canvis de recorregut, en tant que el castellot encara esta essent objecte d'estudi (imatges en annex 2).

Entenent els museus d'avui, no només com espais on s'exposa, sinó com a quelcom vinculat a la societat i per tant que treballen amb l'objectiu. Busquen, no només incrementar el nombre de visitants, sinó també millorar-ne la seva comprensió i augmentar el gaudi. L'Ajuntament de Bolvir ha dut a terme aquest 2015 diverses accions per millorar la difusió dels continguts i apropar-se a les persones.

3. EL PRIMER ANY DE VIDA DE L'ESPAI CERETÀNIA

3.1 Activitats per la difusió

En els darrers anys Catalunya ha viscut un augment de l'anomenat turisme cultural. Davant d'aquest fenomen ens hem de plantejar noves necessitats en quant a les estratègies de difusió cultural. A dia d'avui moltes persones proclamen la necessitat de conservar i protegir el patrimoni històric i cultural, busquen cuidar-lo i gaudir-lo en tant que és beneficiós pel paper actiu que juga en la nostra societat. Tal com expressa Hernández, F. (1994) el museu serveix per plantejar problemàtiques contemporànies i buscar-ne solucions, intervenir en la societat i arribar a altres objectius. En paral·lel, en la nostre societat post-moderna el museu és vist com a una evasió de consum, la cultura entra a un mercat on l'important és l'instant fugaç i transitori. El turisme cultural de masses suposa una porta oberta per la cultura, en tant que afavoreix a que es desenvolupin noves activitats expositives, artístiques i culturals més creatives què estimulin un benestar psíquic al visitant. Per aquest motiu, a dia d'avui en els centres culturals s'estan seguint pautes de màrqueting i d'espectacle i entreteniment. En els grans museus l'àrea de difusió queda integrada als Departaments d'Educació i Acció Cultural (DEAC). Aquests departaments tenen la missió principal de ser vehicle de comunicació entre museu i públic i compten amb la presència d'un equip especialitzat en tècniques de comunicació, educació, a més de psicòlegs, sociòlegs i relacions públiques.

Però, l'Espai Ceretània és un petit museu de gestió directe que no té prou recursos per formar aquest departament (DEAC). No obstant això, ha dut a terme una sèrie de tasques per d'apropar-se a la comunitat i complir amb el seu objectiu pedagògic i divulgatiu. És a dir, difondre els continguts del museu; i convidar als veïns de Cerdanya i els seus turistes a conèixer aquests capítols del passat de la comarca que en l'Espai Ceretània s'expliquen.

Visites i Tallers

Tant bon punt es va inaugurar l'Espai Ceretània l'Ajuntament de Bolvir va assumir la missió didàctica i la responsabilitat social de difondre el patrimoni

arqueològic del Castellot de la manera més eficient possible. Es van plantejar diverses vies addicionals per la correcta difusió dels seus continguts: Una d'elles són les visites guiades que es realitzen essencialment al jaciment i que tenen l'avantatge d'adaptar-se al visitant. Es realitzen unes visites ordinàries destinades a públic divers però també es realitzen unes visites guiades per a grups d'escolars i estan adaptades a les edats de cada grup. Així doncs hi ha visites destinades a cicle inicial, mitjà i superior de primària i als quatre cursos de secundària, tot i que algunes visites també s'han dut a terme per alumnes d'educació infantil. A més a més, el centre disposa d'una aplicació mòbil gratuïta que permet la visita lliure. Aquesta ha estat realitzada amb la col·laboració de l'arqueòleg Jordi Morera (cap de l'excavació des del 2006) i es pot descarregar fàcilment tant des de Android com des de iPhone. L'app anomenada *Ceretània* explica satisfactòriament el jaciment a mode l'audioguia en base a una sèrie de preguntes que es van desplegant en diferents punts d'interès del jaciment.

També es realitzen una sèrie d'activitats amb l'objectiu d'atorgar dinamisme al Espai Ceretània i, a la vegada, convidar a nous i antics visitants a apropar-se al centre. Són activitats creatives i imaginatives on el visitant estableix un contacte amb el patrimoni (en aquest cas cultural i arqueològic) en un sentit emocional i ple de fantasia però sense renunciar al rigor científic.

En aquest marc cal situar els tallers infantils realitzats per l'empresa *Arqueòlegs.cat: difusió del patrimoni arqueològic* amb la voluntat de complementar les visites d'escolars. Després de la visita guiada infantil poden escollir un dels tallers que aquesta empresa ofereix dins el nostre museu, en total 14 tallers: el *Taller d'arqueologia, excavem al museu!*; *Taller arquitectura a la Prehistòria, construïm el nostre propi dòlmen*; *Lucernae, taller de llànties romanes*; *Taller dels estàndards en època medieval, signes identitaris*; *Taller dels escuts en l'època medieval, signes identitaris*; *Taller de les tabulae, l'escriptura a l'època romana*; *La pintura al tremp d'ou, pintant un retaule a l'Edat Mitjana*; *Terni Lapilli, el joc que tornava bojós als romans*; *L'art a la prehistòria, l'escultura i la pintura*; *Els orígens del foc, el foc a la prehistòria*; *Taller de les herbes remeieres, fem la nostre bosseta d'olor*; *La tecnologia*

dels lítics, fem una punta de fletxa de sílex; La ceràmica a l'antiguitat; La indústria del vi, fem el nostre propi vi.

Tots aquests tallers estan pensats per ser realitzats per alumnes d'entre 6 a 12 anys, adaptables a cada franja d'edat. Tenen una durada d'una hora i mitja i es realitzen amb grups de 20 aproximadament. Per acabar la visita infantil, també s'ofereix la possibilitat de realitzar una activitat lúdic-esportiva de tir amb arc (annex 3). Aquests tallers didàctics s'han de planificar prèviament amb el centre escolar, i així pactar els ritmes de les visites, els tallers que es volen realitzar, les necessitats especials que pot tenir cada grup i també tenir en compte els coneixements que els docents han impartit a l'aula, etc., amb l'objectiu de servir com a eina pedagògica de qualitat i obtenir resultats òptims. Recollint aquesta experiència, però de caire totalment oberta a nens d'entre 8 i 12 anys, el 6 d'agost es va organitzar al Espai Ceretània un taller anomenat *els secrets de l'arqueologia* en el qual es podia apuntar qualsevol infant (annex 3).

Trobades Científiques

En aquesta mateixa línia de compromís pedagògic i organitzat per la Xarxa Vives d'Universitats el passat 17 de juny va concloure el curs universitari d'arqueologia realitzat al Espai Ceretània anomenat *Introducció pràctica a l'arqueologia: el Castellot de Bolvir i les seves ocupacions històriques*, coordinat pel Dr. Oriol Olestí. Amb l'objectiu de donar a conèixer les eines bàsiques dels arqueòlegs pel que fa a excavacions i efectuar pràctiques en una excavació en funcionament: el Castellot de Bolvir.⁵

Per una altra banda es va celebrar el passat 1, 2 i 3 d'octubre ArqueoPYRENAE, el primer congrés d'arqueologia pirinenca sobre l'explotació dels recursos naturals al Pirineu oriental en l'època antiga. Organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Espai Ceretània, amb la col·laboració de professionals de la UAB, la Universitat de Toulouse Jean Jancès, el Centre de Roserche sur la Préhistoire et

⁵ Xarxa Vives d'Universitats. (2016). *Guia de cursos d'estiu 2015*. Recuperat de <http://www.estiu.info/estiu2015/fitxa.php?curs=1293>

Protohistoire de la Méditerranée, l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, la Universitat de Toulouse Paul Sabatier, el departament de Géologie-UBB, la Universitat Cluj, Patrimoni d'Andorra, l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell, el Museu Cerdà i l'empresa *Arqueòlegs.cat* (annex 4).

Exposicions

Al llarg d'aquest primer any de vida l'Espai Ceretània ha organitzat la jornada de portes obertes del passat 10 d'octubre, i dues exposicions de fotografia al museu (cartells a l'annex 5). La primera va estar dedicada a Sebastião Salgado⁶ i es va poder veure des del 13 de febrer fins el 20 de novembre del 2015; posteriorment el passat 21 de febrer es va inaugurar l'exposició de Andoni Canela⁷. Amb aquestes exposicions l'Ajuntament intenta eixamplar el seu àmbit d'acció, atendre a nous públics i esdevenir un punt d'acció cultural pel municipi.

Premsa i Comunicació

En la nostra societat actual, globalitzada i capitalista, la publicitat hi juga un paper molt important en tant que té com a objectiu la creació de nous desitjos de consum. I els museus i centres d'interpretació no poden quedar-ne al marge. En aquest sentit cal senyalar que des de l'obertura del Espai Ceretània s'han dut a terme diferents tasques destinades a la publicitat d'aquest nou centre que pretén ser referència al Pirineu català. Durant l'agost del 2015 es va emetre a la emissora de *Ràdio Puigcerdà*, un anunci en el qual es presentava el centre. En paral·lel es van realitzar uns tríptics informatius a càrrec de l'empresa *STOA: patrimoni, turisme i museografia* que contenen una breu presentació del que trobaran al museu i al jaciment, la seva situació, els horaris d'obertura, i els preus de les entrades. Aquests estan dissenyats per anar distribuïts en les diferents oficines de turisme i hotels de la comarca, són de caire informatiu i pretén proporcionar la informació bàsica perquè els visitants de Cerdanya coneguin aquest nou espai cultural (annex 6).

⁶ Membre de l'agència *Magnum*, guanyador de diversos premis *World Press Photo* i el 2001 nomenat representant especial d'UNICEF

⁷ Fotògraf especialitzat en reportatges de natura i medi ambient. Les seves fotografies han aparegut en diversos llibres i publicacions de l'Estat espanyol i l'estranger, i ha participat en una vintena d'exposicions individuals i col·lectives

També es fa publicitat del museu des d'espais com el *Pànxing; tot Cerdanya*, revista gratuïta comarcal en la qual es proporciona informació sobre oci, turisme, cultura, etc. pels visitants i residents de Cerdanya⁸.

En aquesta mateixa línia s'han dut a terme altres projectes amb la mateixa finalitat, com l'elaboració d'un vídeo promocional anomenat *Bolvir- vine a conèixer l'Espai Ceretània*. Es pot veure en la pàgina web del youtube i durant 1'48 minuts es mostren imatges tant del jaciment com del centre d'interpretació⁹.

També és remarcable la tasca d'Alex Rodiera, que ha realitzat un treball de final de grau sobre l'enginyeria de l'edificació de l'Espai Ceretània per a la Universitat la Salle Ramon Llull d'Arquitectura, i gràcies a l'empresa *abs4glass*, ha realitzat una visita virtual que ha cedit a l'Ajuntament de Bolvir perquè aquesta en destini el seu ús a la difusió¹⁰.

El segle XXI ha viscut una transformació importantíssima pel que fa la comunicació gràcies a la universalització d'Internet. Un fet que ha modificat la manera de comunicar-se, de relacionar-se i d'adquirir informació entre els éssers humans de gairebé tot el planeta. És una eina eficaç per la difusió de qualsevol entitat i/o empresa. Gràcies a la xarxa, la cultura és més democràtica i accessible que mai. Les persones tenim la idea que tot està a internet i és fàcilment accessible, i precisament això fa necessària la presència de l'Espai Ceretània i el Jaciment arqueològic del Castellot a Internet i les xarxes socials. Aquest 2015 l'Espai Ceretània ha pogut estar present en les cases de les persones gràcies a varies plataformes i xarxes socials. L'Espai Ceretània apareix al *Tripadvisor*, *Instagram* - l'Espai Ceretània en aquesta línia va realitzar un concurs de *Instagram* el dia 1 d'Agost. Es van premiar les tres millors imatges sobre el museu i/o el jaciment arqueològic amb l'objectiu d'omplir l'Instagram amb imatges vinculades al centre gràcies al *hashtag*

⁸ Redactors del *Pànxing* (febrer del 2016). *Bolvir: durant el mes de febrer. Pànxing, tot Cerdanya*, vol. 285, p. 24.

⁹ Ajuntament Bolvir (2015). *Espai Ceretània: El Castellot* [Vídeo]. Recuperat de <https://www.youtube.com/watch?v=za6vfXJroGI>

¹⁰ Alex Rodiera, (desembre 2015). *Visual tour*. Recuperat de http://www.labs4glass.com/spherophy/MEDIA/WEB/vtour_castellot_test/tour.html

#BolvirEspaiCeretania (Annex 7).- i també és visible al Facebook (www.facebook.com/espaiCeretania), que és, a dia d'avui, l'eina més utilitzada per la difusió del centre d'interpretació en tant que s'ha usat per promocionar totes les activitats que s'han dut a terme fins ara, també s'hi pengem imatges del museu i del jaciment, d'alguns grups que ens han visitat, vídeos i notícies dedicades al espai, i també, notícies de caire patrimonial de la comarca i del municipi de Bolvir.

Tot i que a dia d'avui encara no existeix una pàgina web per l'Espai Ceretània, però es pot trobar la informació a la pàgina del Ajuntament (www.bolvir.cat). En aquesta web s'hi pot trobar una breu explicació sobre el jaciment arqueològic, on està localitzat, els horaris d'obertura, diferents preus i descomptes i la informació de contacte en cas que es desitgi sol·licitar informació i preus per escolars, tallers didàctics i activitats específiques ¹¹. A més també es pot trobar informació sobre el jaciment arqueològic del Castellot a l'entrada a la *Viquipèdia*¹² i una segona entrada a *Viquipèdia* dedicada al centre d'interpretació Espai Ceretània¹³.

Lluny del món de la xarxa, l'Espai Ceretània també es promociona grups de jubilats i associacions. Una excursió per Bolvir organitzada des de l'Ajuntament, en el qual s'ofereix l'oportunitat de conèixer millor el nostre territori mitjançant visites guiades que proporcionen al visitant una perspectiva sobre la riquesa històrico-artística i cultural del municipi. La visita inclou: Una visita guiada per l'Espai Ceretània, una passada per les esglésies de Sant Climent de Talltorta i Santa Cecília, també per les cases catalogades com a bé cultural d'interès local (BCIL) del Real Club Golf de Cerdanya, i per finalitzar un dinar en un dels restaurants de Bolvir (Annex 8).

En la mateixa línia el centre es està vinculat amb el forfait sensacions de *Discover Pyrenees*. Amb la compra d'aquest forfait es poden escollir d'entre més de

¹¹ Ajuntament de Bolvir.(febrer 2015). *Web oficial del Ajuntament de Bolvir*. Recuperat de <http://www.bolvir.cat/promocio-destacada/jaciment-arqueologic/>

¹² Col·laboradors de la viquipèdia. (15 des 2015). *Jaciment arqueològic del Castellot*. Recuperat de https://ca.wikipedia.org/wiki/Jaciment_Arqueol%C3%B2gic_del_Castellot

¹³ Col·laboradors de la viquipèdia. (7 de gener 2016). *Espai Ceretània*. Recuperat de https://ca.wikipedia.org/wiki/Espai_Ceret%C3%A0nia

cinquanta activitats i experiències per fer als Pirineus, entre elles una visita al Espai Ceretània.¹⁴

Amb motiu de l'obertura de l'Espai Ceretània, des de l'Ajuntament és van realitzar algunes notes de premsa amb l'objectiu de fer difusió d'aquest nou espai cultural de Cerdanya. Abans de la seva inauguració ja havia estat notícia al *Regió7* que va publicar un article el 7 de gener del 2015, 10 dies abans de d'inauguració del museu, sota el títol *Bolvir acaba el museu del Castellot i en fixa la inauguració aquest mes*; *Bondia AD* pirineus també donen la notícia de la obertura del Espai el 6 de febrer del 2015, i parlen de com l'Espai Ceretània vol esdevenir un referent de la cultura cerdana; *Viurealspirineus* van emetre la notícia de la obertura del Espai Ceretània el 14 de gener a les 12:59h; *El Punt Avui*, va donar la notícia de la inauguració el 14 de gener del 2015 amb un article titulat *Bolvir obra l'Espai Ceretània al Castellot*; Joaquim Nadal i Farreras, exalcalde de Girona i Catedràtic de història contemporània per la Universitat de Girona, publica al *Diari de Girona* un article expressant algunes de les seves opinions sobre l'Espai Ceretània pocs dies despès que aquest fos inaugurat: *per donar continuïtat i força a aquesta iniciativa cal, de totes, que es busqui la complementarietat amb altres equipaments culturals de Cerdanya i que s'intenti una oferta conjunta*; *La Vanguardia*, *Alt Pirineu i Aran* el 2 de Març del 2015 van dedicar un espai al nostre museu. Afirmaven que *l'Espai Ceretània vol ser un referent mundial de la cultura cerdana i del Pirineu. El museu és la culminació de la feina de dues legislatures al voltant de les restes arqueològiques iberoromanes del Castellot de Bolvir.*¹⁵

El *Regió7* el 11 de febrer va dedicar un espai per d'inauguració de l'exposició temporal de fotografia de Sebastiao Salgado sota el títol de *L'Espai Ceretània de Bolvir estrena el vessant cultural amb el fotoperiodisme*; i el *PirineuTv Notícies*, també

¹⁴ Discover Pyrenees. (maig 2015). *Discover Pyrenees; Espai Ceretània*. Recuperat de <http://www.discoverpyrenees.com/es/forfait/espai-ceretania/>

¹⁵ Ajuntament de Bolvir. (Març 2015). En la hemeroteca destaquem. *Bolvir informatiu municipal*. Volum nº 30, pp. 27-34. Recuperat de <http://www.ddgi.cat/municipis/Bolvir/butlleti/30-2014%20INFORMATIU%20NUM%2030.pdf>

van fer difusió durant un temps sobre l'exposició de Sebastiao Salgado a la sala polivalent del museu.¹⁶

Hernández, F. (1994) ens remarca la idea que els museus i els seus gestors han de prendre decisions precises amb l'objecte d'enriquir la dinàmica i la presentació per arribar al públic de la millor manera. D'aquesta manera l'Espai Ceretània ha d'assumir unes tasques que possibilitin la trobada amb el públic. Per realitzar aquestes accions de manera eficient és necessari realitzar uns estudis de públic, ja que faciliten certa informació que posteriorment es pot aplicar a sistemes de difusió.

3.2 Resultats del primer any de vida del Espai Ceretània

Per conèixer l'èxit que ha tingut el primer any de vida del Espai Ceretània i l'èxit dels sistemes de difusió que s'han utilitzat, s'han de tenir en compte els recomptes de visitants, els estudis de públic i les aparicions en la premsa que s'han realitzat durant aquell any.

Durant aquest primer any de vida no s'ha realitzat un sistema acurat de recompte de visitants perquè el museu únicament ha fet un seguiment dels tiquets d'entrades venudes des del museu. Per tant, totes aquelles persones convidades en esdeveniments especials que no han necessitat entrada, o aquells grups escolars/associacions que han pactat una visita des de l'Ajuntament de Bolvir no es veuen reflectits en aquests documents. Així doncs, segons les liquidacions 2015 (model de liquidacions a l'annex 9), l'Espai Ceretània ha acollit 1.367 visitants. No obstant, segons la secretària del Ajuntament, Maria Mercè Amat, la xifra hauria d'ascendir substancialment.

Tot i que no hi ha manera de saber xifres exactes, les liquidacions ens serveixen per saber algunes dades de forma orientativa. Aquestes dades han estat

¹⁶ Ajuntament de Bolvir. (Març 2015). En la hemeroteca destaquem. *Bolvir informatiu municipal*. Volum nº 30, pp. 27-34. Recuperat de <http://www.ddgi.cat/municipis/Bolvir/butlleti/30-2014%20INFORMATIU%20NUM%2030.pdf>

recollides a les estadístiques anuals dutes a terme per l'Ajuntament de Bolvir que tenen per objectiu recopilar i sintetitzar informació dels visitants del 2015, no només a través de les liquidacions, sinó que també a través d'una sèrie d'enquestes que es van començar a realitzar a partir d'agost de 2015 fins a dia d'avui (es pot veure el model de annex 10).

Les enquestes ens permeten tenir una informació més acurada sobre el nostre públic. En el cas de l'Espai Ceretània es pregunta el sexe dels visitants, on s'allotgen a la Cerdanya, si tenen primera o segona residència a la comarca, amb qui han visitat el museu i quantes vegades, com l'han conegut, quina és la seva ocupació, el nivell d'estudis finalitzats, i al final hi ha un espai dedicat a observacions i suggeriments. Aquestes enquestes són de resposta voluntària per part dels visitants i únicament se'n han pogut recollir 41.

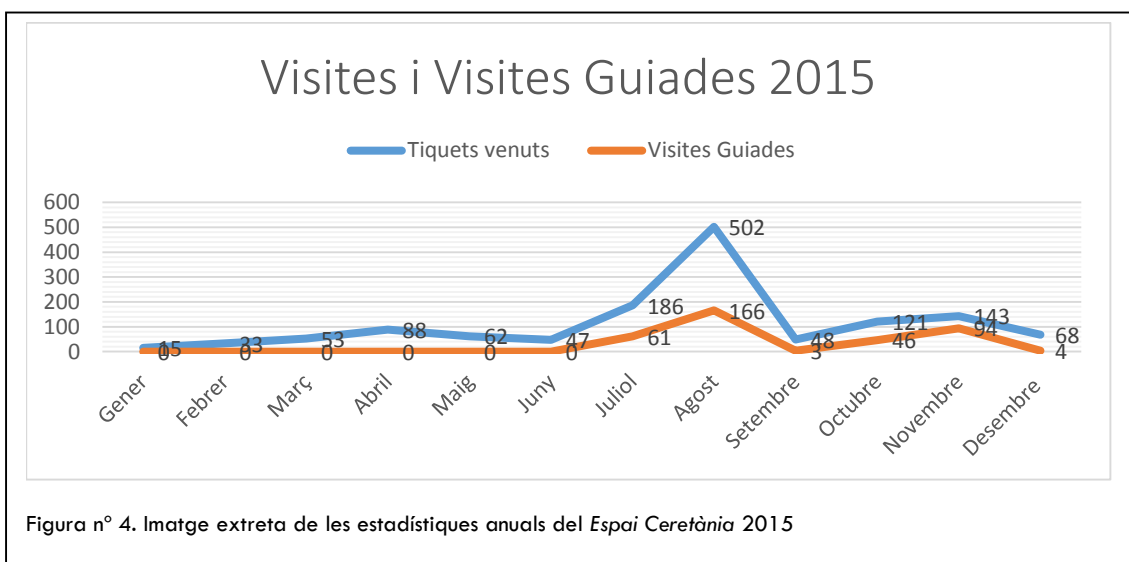

Figura nº 4. Imatge extreta de les estadístiques anuals del Espai Ceretània 2015

Les dades de 2015 revelen que els mesos de més aflluència de visitants han estat els mesos d'estiu, en especial agost (tal com es pot veure en la figura nº4), tot i que s'ha de tenir en compte que durant aquests mesos de vacances el museu era visitable cada dia de la setmana, i que estava obert moltes més hores al dia (de 11h a 14h i de 17h a 20:30). Els mesos menys visitats són els de hivern i coincideix amb els primers mesos d'obertura del centre d'interpretació. També ens mostren una manca d'èxit pel que fa les visites guiades ja que la majoria de persones prefereix fer la visita amb l'àudio guia gratuïta.

Es mostra en les estadístiques també el tipus d'entrada que es ven. Tal com es pot veure en la figura nº5 les entrades que més s'han venut aquest 2015 són les d'adults, però no es una xifra real en tant que les entrades de jubilats són també les entrades per adults. De manera que no tenim forma de saber quants adults van visitar l'Espai i tampoc jubilats.

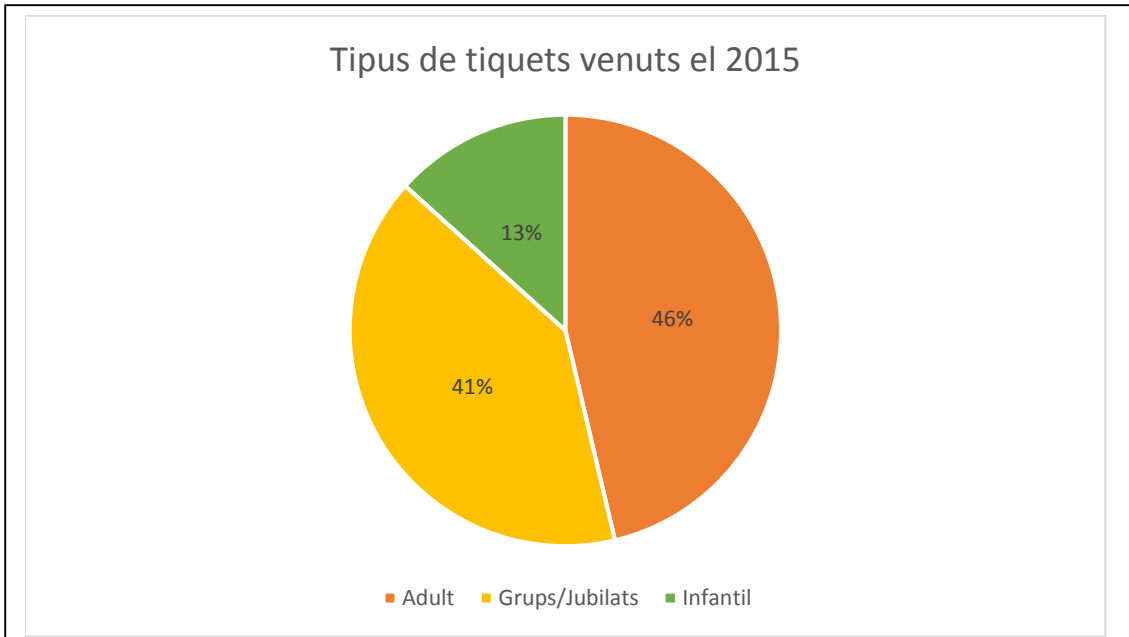

Figura nº 5. Imatge extreta de les estadístiques anuals del *Espai Ceretània* 2015

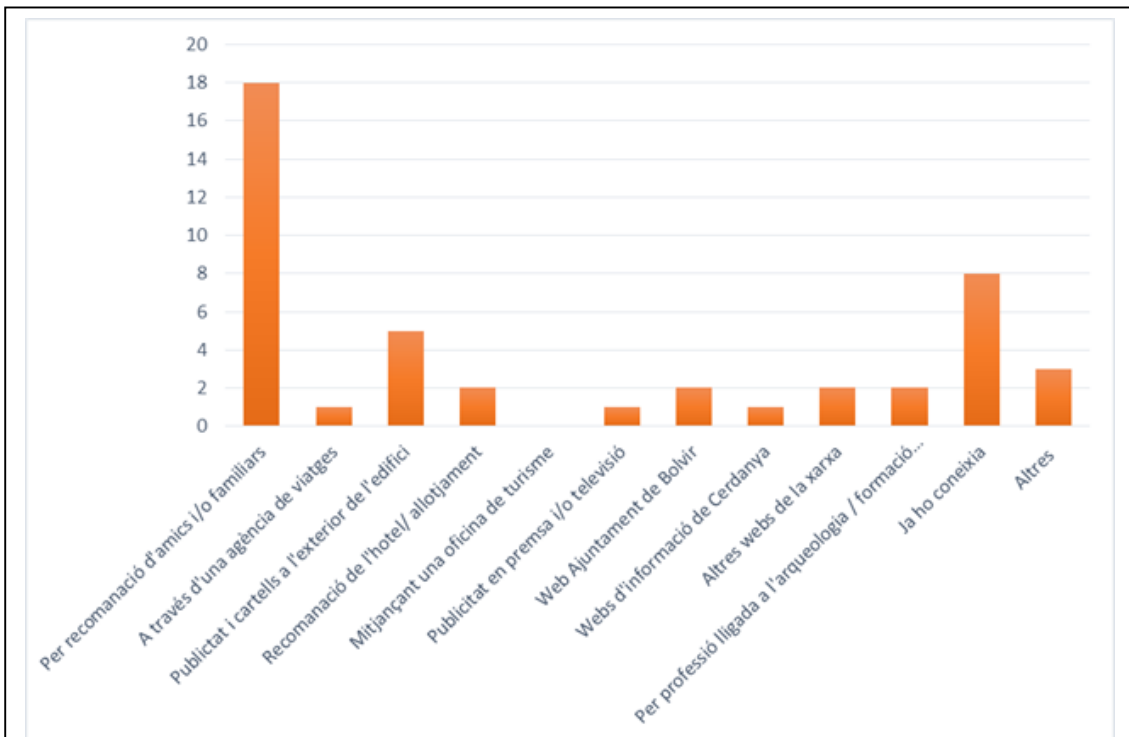
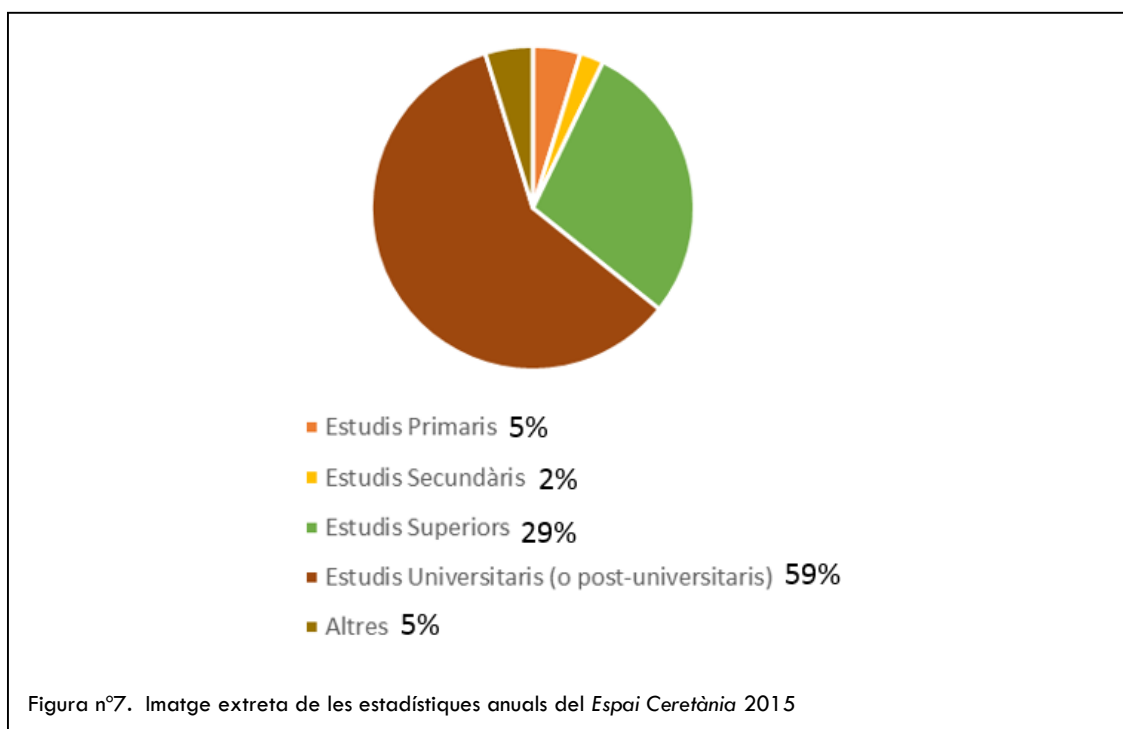

Figura nº6. Imatge extreta de les estadístiques anuals del *Espai Ceretània* 2015

Tot i el baix nombre d'enquestes recollides que s'han fet, s'han de tenir en compte les conclusions que s'hi puguin extreure per analitzar els resultats. Segons aquests qüestionaris el 81% dels visitants provenen de fora de Cerdanya, la majoria hi que tenen segona residència. Tal com ens mostra la figura n°6, la majoria de visitants han conegut l'espai gràcies a terceres persones, per recomanació d'amics i/o familiars. Les estadístiques també mostren que la majoria de visitants venen per primera vegada, no obstant un 35% d'individus han passat per l'Espai Ceretània més d'una vegada. I, tal com es pot veure en la figura n°7, els visitants solen tenir un nivell cultural alt. La qual cosa ens indica que queda molt per complir l'objectiu social que busca l'Ajuntament.

Les aparicions en premsa durant aquest darrer any ens donen també indicis del ressò que ha tingut l'Espai Ceretània durant aquest 2015. El jaciment arqueològic del Castellot de Bolvir ha cridat l'atenció dels mitjans de comunicació com a jaciment ceretà més antic trobat fins al moment, per exemple al *telenotícies comarques de Tv3*¹⁷, que van dedicar un temps a les descobertes arqueològiques del jaciment i a les activitats que es realitzen al museu; també va ser notícia a la *web de*

¹⁷Televisió de Catalunya (19 juny 2015). *Espai Ceretània, Bolvir* [vídeo]. Recuperat de <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/telenoticies-comarques/espai-ceretania-bolvir/video/5534110/>

Universitat Autònoma de Barcelona en varies ocasions, és destacable la notícia dedicada a la dedicada al jaciment com a nova seu del Campus d'Arqueologia de la UAB¹⁸; i el PirineuTv va fer-ne notícia de la darrera campanya d'excavació del Juliol 2015¹⁹.

En aquest primer any de vida l'Espai també ha aparegut a alguns mitjans d'informació turística per ser una nova oferta cultural al Pirineu Català. La revista *Viajar* del diari *el Periódico*, va dedicar un article al Pirineu gironí en el qual mencionava l'Espai Ceretània²⁰; i també va aparèixer a la revista *Experiències*, en la qual es recullen 230 propostes turístiques per gaudir de la tardor-hivern als Països Catalans²¹.

3.3 Avaluació

Una vegada analitzat l'Espai Ceretània (la història de la seva creació, els objectius que es van plantejar a l'hora d'emprendre el projecte, les activitats destinades a la difusió i els resultats obtinguts durant el primer any de vida) podem fer una valoració. D'aquest primer any de vida. Per fer aquesta valoració plantejarem primer un anàlisi DAFO del museu i després farem una comparativa amb tres equipaments patrimonials: una comparació amb dos jaciments ibers museïtzats, el Museu Arqueològic de l'Esquerda i el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret, i un equipament patrimonial consolidat a Cerdanya com és el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà.

Pel que fa la informació que es pot veure a la anàlisi DAFO (debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats) de l'annex 13, l'Espai Ceretània ofereix als seus

¹⁸ Universitat Autònoma de Barcelona. (21 juliol 2015). *Nova seu del Campus d'Arqueologia de la UAB a Bolvir (Cerdanya)*. Recuperat de http://www.uab.cat/web/sala-de-premsa/detall-de-noticia-1345667174054.html?noticiaid=1345688702384&utm_source=Facebook2015&utm_medium=post&utm_campaign=XarxesSocials2015

¹⁹ PirineuTv. (7 juliol 2015). *Nova campanya d'excavacions al Castellot*[vídeo]. Recuperat de <http://www.pirineustv.cat/2015/07/excavacions-castellot-de-bolvir/>

²⁰ Viatjar, el Periódico. (16 oct 2015). *El Pirineo de Girona en invierno*. Recuperat de <http://viajar.elperiodico.com/destinos/europa/espana/cataluna/girona/el-pirineo-de-girona-en-invierno>

²¹ (29 set 2015). *Una vall plena de història*, Vol.3, Recuperat de <http://www.descobrir.cat/ca/notices/2015/09/ja-es-al-quiosc-el-tercer-numero-d-experiencies-descobrir-3185.php>

visitants la museïtzació del jaciment arqueològic del Castellot, una exposició permanent en la qual s'explica el què trobaran al *oppidum* ceretà i una sala polivalent on s'hi realitzen exposicions temporals. A més a més d'una sèrie d'activitats destinades a la dinamització i difusió del centre, s'han realitzat varies tasques de màrqueting, i també ha aparegut en els mitjans de comunicació gràcies al interès que aquest a despertat com a nou equipament cultural de Cerdanya i com a jaciment iber més antic de la comarca.

S'han realitzat nombroses i originals accions destinades a la difusió, però no podem dir que se n'hagin fet estudis de públic, que com he esmentat anteriorment no mostren l'efectivitat d'aquestes tasques. Tal com es pot veure en la figura nº7 la majoria de visitants han vingut al museu per recomanació d'amics o familiars, no gràcies a la difusió que s'ha fet, i en aquest sentit caldria preguntar-se per què.

Potser la resposta a aquesta pregunta està en el fet que el 81% dels visitants són turistes i aquests solen buscar informació en les oficines de turisme, no obstant aquestes estan mancades d'informació de l'Espai Ceretània tot i existir un tríptic dissenyat expressament per a complir aquesta funció. O potser la resposta està en el fet que no hi ha una pàgina web exclusiva pel museu, tot i que té força presència en les xarxes socials més populars d'avui en dia.

A més a més, sols ha estat visitat per un 19% de persones de Cerdanya. S'haurien de buscar sistemes per atreure a aquest tipus de visitant, i així, complir amb la missió de crear un centre per Cerdanya, un centre que ajudi a crear cohesió social i afavoreixi al sentiment de pertinença del territori.

El jaciment arqueològic del Castellot està vinculat amb la Universitat Autònoma de Barcelona que n'assegura el rigor científic i la difusió entre el públic especialitzat. Compta amb cada vegada més voluntaris d'universitats estrangeres durant les campanyes d'excavació, és un indicador de l'augment del interès històric i acadèmic al *oppidum* del Castellot.

Pel que fa la comprensió dels continguts és força eficient ja que l'edifici està expressament dissenyat com a museu i pròxim al jaciment, i a més a més compta amb un discurs museogràfic innovador, lògic, fàcil de seguir i molt interactiu gràcies a l'ús de les noves tecnologies. No obstant es troba a faltar algun suport gràfic a mode de tríptic que informi sobre el jaciment juntament amb un mapa que senyali els punts més importants. També crea certa confusió la temàtica de les exposicions temporals que s'han dut a terme fins ara en la sala polivalent, exposicions de fotografia que no estan vinculades (ni de forma directe ni indirecta) amb el discurs que es desenvolupa en el museu. En aquest sentit, el municipi de Bolvir ja disposa d'una sala d'exposicions municipal en el centre del poble, també per iniciativa del actual govern.

L'Espai Ceretània compta amb l'especial suport del Ajuntament de Bolvir; es troba en un indret privilegiat i natural de la comarca; respecta el testimoni històric i compleix amb les normes d'ús; i és un equipament nou en el qual s'hi poden desenvolupar moltes tasques innovadores. En aquest sentit el museu té prou eines com per dur a terme futurs projectes innovadors i de caire social, però aquest és gestionat per un ajuntament petit molt actiu que sovint no dóna a l'abast. Per aquest motiu considero que un dels problemes més importants del centre és la manca de personal, l'ajuntament hauria de delegar gran part de les tasques del museu a personal especialitzat. I un cop configurat un equip de treball pel museu aquest haurà de realitzar uns recomptes reals de visitants i estudis de públic més acurats que permetin plantejar noves eines de difusió.

Per afegiment l'Ajuntament de Bolvir va encetar aquest projecte, que té per objectiu usar el patrimoni cultural per crear sentiment de pertinença amb el territori i cohesió social, per servir d'exemple a altres municipis de la comarca. Per aquest motiu seria bona la col·laboració amb altres equipaments patrimonials de Cerdanya, perquè aquesta idea comenci a arrelar en la comarca i generi un impacte positiu en el territori.

Per concloure aquest anàlisi hem fet una comparativa amb tres equipaments culturals propers per la temàtica i/o la situació geogràfica. Aquesta comparativa té

per objectiu tenir una perspectiva més acurada de les amenaces i millores que es poden aplicar a l'Espai Ceretània. El Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret, del qual se'n fa la gestió des del propi museu juntament amb l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural; el Museu Arqueològic de l'Esquerda, gestionat per l'Ajuntament de Roda de Ter amb la Fundació l'Esquerda; i el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà que es gestiona des de l'Ajuntament de Martinet i Montellà. Tots els centres han respost un qüestionari (annex 11) que ens ha servit per conèixer-les millor i és resultat del què a continuació expressarem.

En base als qüestionaris podem destacar primer, que tots ells superen els 1.367 visitants del passat 2015 al Espai Ceretània. Aquest darrer any l'Esquerda ha rebut 3.583 visitants, Ullastret 31.822 i el Parc dels Búnquers aproximadament 3.000. El primer any d'obertura de aquests espais ja van rebre un nombre de visitants semblant al que tenen avui: L'Esquerda va obrir el nou museu al 2013 i van rebre 3.007 visitants, les primeres dades informatitzades a Ullastret son del 1983 i donen constància que van acollir a 24.633 persones i el Parc Búnquers tenen constància que el primer any d'obertura van superar als 3.000 visitants. De manera que tots ells tenen anualment una aflluència de públic continuada. Però de fet, l'Espai Ceretània no realitza un recompte real dels visitants i per aquest motiu no podem saber la xifra exacte de visitants ni fer hipòtesis sobre si aquesta xifra es mantindrà.

Tot i això, per analitzar aquestes dades abans hem de tenir en compte que no tots estan oberts al públic amb la mateixa freqüència ja que els seus horaris no són iguals per tots aquests equipaments. L'Esquerda²² i Ullastret²³ tenen uns horaris similars perquè sols tanquen els dilluns, per tant resten més hores oberts que el Parc dels Búnquers²⁴ o que l'Espai Ceretània, per aquest motiu no és estrany que els dos últims tinguin menys visitants. D'altre banda, el museu de Ullastret no tanca als

²² Horari del Museu del jaciment arqueològic de l'Esquerda: De dimarts a divendres de 11:00h a 13:00h. Dissabtes de 11:00h a 13:00h i de 17:00 a 19:00(al hivern)/20:00h(al estiu). Diumenges i festius de 12:00h a 14:00h. Tots els dilluns tancat.

²³ Horari Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret: de dimarts a diumenge de 10:00h a 18:00h (al hivern). De dimarts a diumenge 10:00h a 20:00h. Setmana Santa horari d'estiu. Tots els dilluns tancat.

²⁴ Horari Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà: Els mesos de setembre, octubre, novembre i desembre obert els caps de setmana i festius de 10:30h a 14:30h. Els mesos de març, abril, maig i juny obert els dissabtes de 10:00h a 14:00h i de 16:00h a 19:00h, i diumenges de 10:00h a 14:00h. Els mesos de juliol i agost de dimarts a diumenge de 10:00h a 14:00h i de 16:00h a 19:00h.

migdies, i això dóna facilitat al visitant i flexibilitat horària per fer la visita, a la vegada ajuda a complir amb el seu objectiu de donar a conèixer la cultura ibèrica del nord-est de Catalunya. Per tant, Ullastret està obert més hores que cap altre i dóna més facilitats als seus visitants que la resta.

Tots els equipaments que aquí estem comparant realitzen una sèrie d'activitats destinades a la difusió del seu patrimoni de forma bastant similar: visites guiades, audioguies, tallers infantils, exposicions temporals, etc. Però la presència a la xarxa és important i tots aquests equipaments tenen una pàgina web en la qual qualsevol individu pot establir un primer contacte amb el museu des de casa seu, li permet trobar fàcilment informació sobre el museu. Però no sols això, la pàgina web sovint proporciona una primera imatge sobre l'equipament i no tenir una imatge acurada en aquest espai pot ser negatiu. En aquest sentit l'Espai Ceretània al no tenir pàgina web afebleix la seva imatge i debilita el seu propòsit de divulgació cultural.

A més a més, l'Esquerda, Ullastret i el Parc dels Búnquers, a diferència de l'Espai Ceretània, compten amb el suport i la col·laboració d'altres equipaments i, en el marc d'aquestes col·laboracions, organitzen conjuntament activitats i exposicions temporals, etc.. En concret l'Esquerda col·labora amb la Xarxa de Museus d'Osona, la Ruta dels Ibers i amb Gastromuseu (organitzat pel Consell Comarcal de Osona). Ullastret treballa conjuntament amb els altres seus del Museu d'Arqueologia de Catalunya, amb la Xarxa de Museus Arqueoxarxa, amb la Ruta dels Ibers i de forma puntal col·labora amb altres museus de la comarca, amb els museus i organitzacions internacionals, en projectes d'àmbit europeu, i forma part d'una xarxa de museus que gestionen alguns aspectes dels jaciments de l'edat de ferro més importants d'Europa. Per la seva banda, el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà col·labora amb el Parc Natural del Cadí-Moixeró, amb la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran, amb la Xarxa d'Espais per la Memòria del Memorial Democràtic i enguany s'han sumat a la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de Cerdanya, creada a finals de l'any passat. En canvi l'Espai Ceretània encara no col·laborava amb cap altre equipament patrimonial el passat 2015 (sols

estaven vinculats amb la Universitat Autònoma de Barcelona pel què fa la recerca científica), tot i que des de principis del 2016 estan adherits a la Ruta dels Ibers i la Xarxa de Museus de Cerdanya.

4. PROPOSTA D'ACTIVITAT PER LA DINAMITZACIÓ DE L'ESPAI CERETÀNIA

Després de la anàlisi del primer any de vida del Espai Ceretània i la seva avaluació, he realitzat una proposta de difusió per proporcionar al museu una imatge més dinàmica i que serveix per atraure nous públics entre els residents de Cerdanya. Captar la seva atenció d'una forma divertida, entretinguda i didàctica.

La meua proposta consisteix en la elaboració d'un taller de cuina centrats en l'època iber i romana, amb una posterior degustació. En els que col·laborarà l'empresa d'hostaleria *Llepadits*²⁵ i a alumnes de l'Escola Joviat d'Hostaleria de la Seu d'Urgell. Aquesta activitat sembla una oportunitat per dignificar la importància de la història gastronòmica per conèixer el nostre passat i usar-la amb la finalitat d'exaltar el discurs històric que desenvolupa l'Espai Ceretània. A la vegada, és una oportunitat per estar més a prop dels objectius que es va plantejar des de l'Ajuntament de Bolvir de crear un centre d'interpretació que aplegui tant a turistes com a residents de Cerdanya amb la finalitat de crear cohesió social i sentiment de pertinença amb el territori ceretà, i estimular la oferta cultural en el territori. En aquest sentit, una activitat de cuina pot captar l'atenció de varis sectors de la població i afavorir a una democratització cultural. Es planteja com una estratègia per apropar els ceretans al museu, crear un vincle entre el poble i l'Espai Ceretània desvinculant-lo d'allò elitista.

L'activitat està pensada per realitzar-se a la sala polivalent del mateix museu i consistirà primer en un taller didàctic de cuina iber i un segon taller de cuina romana dut a terme per l'empresa *Llepadits* (de Vilanova i la Geltrú) en els quals podran participar aquells que s'hagin inscrit prèviament (màxim 30 persones). En aquesta activitat ens explicaran com cuinaven els nostres avantpassats i posteriorment faran una petita mostra per la qual l'empresa portarà algunes coses preparades des de la seva cuina ja que el museu no disposa d'un equipament d'aquestes característiques.

²⁵ *Llepadits* es defineix com una empresa polifacètica que porta un blog de cuina, una botiga i es dedica a realitzar tallers de cuina. <http://www.llepadits.com/>

Així doncs, consistirà en un primer taller de cuina d'època ibèrica, que durarà una hora aproximadament, en el qual es mostraran aspectes més importants de la seva alimentació i girarà entorn a l'elaboració de vi d'espècies, pa d'espelta i conservació d'aliments. Un segon taller de cuina romana que durarà el mateix que l'anterior i consistirà en una explicació de com menjaven els romans, quina era la seva dieta, i es farà una *gustatio* (entremès) amb un *moretum*, de *cena* (sopar) un *minutal* de carn amb albercocs i de *secundum mensae* (postres) codonyat amb formatge. I per acabar una degustació de tots aquests aliments.

L'època ibèrica és un moment de canvis importants en l'alimentació, que marquen la nostra cuina fins avui. Es tracta d'una cultura que integra influències centreeuropees, del sud-est peninsular i dels colonitzadors grecs i fenicis. Aquests darrers són els introductors del conreu de la vinya i la olivera. Tot i que es tracta de dues plantes que ja es troben presents al nostre territori en estat natural, grecs i fenicis ens aporten la forma domèstica i, sobre tot, el coneixement per a elaborar vi i oli d'oliva, dos productes fonamentals al llarg de la nostra història culinària. (...) Aquests dos pobles també introdueixen una espècie animal molt consumida avui dia a Catalunya: la gallina, que en aquell temps era un producte exòtic que estava al abast de ben pocs. (...) Pel que fa el conreu de cereal, els ibers comencen a emmagatzemar en grans quantitats i comercialitzar amb espècies com el blat i l'ordi, com deixen palès alguns caps de sitges localitzats en nombrosos jaciments arqueològics. A més, el panís i sobretot el mill, que apareixen escadusserament en els jaciments més antics, van adquirint cada cop més importància i apareix també la civada. (...) S'incrementa el consum de lleties, que en alguns jaciments és el llegum més important.²⁶

Pel que fa la cuina romana compta amb l'avantatge que disposem de textos que ens parlen de com eren algunes receptes. (...) Però és possible

²⁶ Garcia, Ll. (2014). Època ibèrica. Associació Catalana de Bioarqueologia. *Les Arrels Premedievals de la Cuina Catalana: Els Orígens de la Nostre Història Gastronòmica*. (p.8).

que aquestes receptes sols fossin elaborades per elits socials com una espècie d'alta cuina i, per tant, com una forma de diferenciació social, mentre la resta de la població consumeix aliments a partir de l'evolució d'una tradició anterior o d'interpretacions autòctones d'altres formes de fer. (...) El procés de producció, transport, adquisició, manipulació i consum dels aliments constitueix un sistema força complex pel que fa a la cultura romana (...) De tota manera, però, els estudis arqueològics ens perfilen un seguit d'evidències que perfilen un mosaic de la realitat de l'alimentació d'època romana a Catalunya. (...) Així mateix, dins les característiques del consum dels aliments d'època romana sembla important destacar la introducció de cambres especialment i exclusivament dedicades al acte de menjar, els menjadors, així com l'aparició d'edificis destinats a la restauració col·lectiva, un altre element que ha perviscut fins als nostres dies.²⁷

Pel correcte desenvolupament es demanarà ajuda a quatre estudiants del cicle formatiu de grau mitjà de Cuina i Gastronomia: Serveis de Restauració de l'Escola Joviat d'Hosteleria situada a la Seu d'Urgell, de manera que aquests podran desenvolupar tasques d'ajudants de cuina i de cambres. Creant una oportunitat de treball per a joves estudiants, servint d'estímul per a ells i col·laborant amb la seva educació. En aquest sentit, és una oportunitat per aprendre sobre la cuina clàssica que de ben segur els ajudarà a desenvolupar una personalitat més creativa a la cuina.

Seguidament, he elaborat una fitxa amb les dades de l'activitat que proposo:

LOCALITZACIÓ	Sala polivalent de l'Espai Ceretània [La Corona, n°46, 17539 Bolvir (Cerdanya)]
DESTINACIÓ	Per majors de 15 anys.
ESPECIFICITAT	Taller didàctic de gastronomia d'època Iber i Romana, i posterior degustació.
PLACES	Màxim 30 persones.

²⁷ Solia, JM. (2014). Època Romana. Associació Catalana de Bioarqueologia. *Les Arrels Premedievales de la Cuina Catalana: Els Orígens de la Nostre Història Gastronòmica*. (p.9).

PERSONAL	El taller es realitzat per <i>llepadits</i> : 1 persona. Ajudants i cambrers alumnes de l'Escola de Hosteleria Joviat de la Seu d'Urgell: 4 persones
DURADA	4 hores aprox.
DIA I HORARI	20 de Març del 2017 de 18h a 22h.
MATERIAL	<ul style="list-style-type: none">• Productes gastronòmics i material de cuina a càrrec de <i>llepadits</i>.• Taules i cadires subministrades per l'Ajuntament de Bolvir• Coberts i plats de lloguer• Estovalles i tovallons• Begudes.
COST DEL ESDEVENIMENT	TOTAL: 548€ aprox.
PREU PER PERSONA	25€

5. CONCLUSIONS

En aquestes pàgines he intentat descriure el primer any de vida de l'Espai Ceretània, centre de difusió del patrimoni arqueològic de Bolvir. Com he detallat anteriorment, aquest projecte va ser plantejat per l'actual equip de govern amb l'objectiu de gestionar el patrimoni i usar-lo en benefici del poble, crear cohesió social i sentiment de pertinença amb el territori; potenciar el turisme cultural i proporcionar una oferta alternativa al turisme actiu de del qual viu la població; així com esdevenir una eina de primer ordre per escolars. Aquest treball ha tingut la finalitat de convertir-se en una oportunitat d'aprenentatge a través d'un cas pràctic emprès per persones motivades a cuidar la cultura i veure-la com una eina de millora social.

Després de realitzar una lectura sobre la història de la creació del museu (els objectius que van impulsar a materialitzar el centre d'interpretació Espai Ceretània; les activitats destinades a la difusió i a la promoció del museu; i la anàlisi dels resultats obtinguts després del primer any de vida) cal preguntar-nos fins a quin punt aquest ha assolit el seu objectiu de compromís social en tant que el recompte de visitants (tot i que no són una font fiable) mostren molts menys visitants que altres equipaments similars com poden ser el Museu d'Arqueologia de l'Esquerda, el Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret, i un equipament patrimonial consolidat a Cerdanya com és el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà. En base a aquestes dades, que s'expliquen en l'avaluació que he dut a terme en el treball, concloc que l'Espai Ceretània no ha assolit el seu principal objectiu d'esdevenir un centre al servei dels habitants de Cerdanya. I en aquest sentit considero que la manca de personal especialitzat ha fet difícil trobar eines per la democratització d'aquest espai. A dia d'avui l'Espai Ceretània necessita noves polítiques de gestió que afavoreixin la creació d'una imatge del museu al servei del poble però sense perdre el sentit original del museu com a espai de dignificació del patrimoni arqueològic de Cerdanya.

En aquesta línia he dissenyat una proposta d'activitat per la difusió que busca captar l'atenció de varis sectors de la població i que esdevé una estratègia per

convidar als ceretans al museu. Els curiosos de cuina iber i romana volen, no només convidar al habitant de Cerdanya a visitar el museu, sinó crear una imatge dinàmica i didàctica, proporcionar a aquests habitants una idea determinada sobre l'espai com a quelcom viu, lluny del tradicional concepte elitista de museu. L'Espai Ceretània ha d'esdevenir espai de tots i per a tots, per gaudir i aprendre. Tot i això arribar a un públic que majoritàriament és rural no és fàcil, però realitzant aquest treball m'he adonat que el museu necessita urgentment vincular-se amb els habitants de Cerdanya.

Tot i això, poder s'ha de buscar primer aquells visitants turistes que posin en valor el l'equipament i a partir d'aquesta posada en valor és possible que l'Espai Ceretània capti l'atenció dels ceretans. Per captar visitants de fora de la comarca és important projectar la millor imatge possible sobre el museu, i aquesta es pot crear mitjançant varies vies però la més important és proporcionant una clara i bona imatge en la xarxa. A dia d'avui és imprescindible que l'Espai Ceretània tingui una bona pàgina web que permeti als futurs turistes de Cerdanya conèixer el jaciment i el museu des de la comoditat de casa seva. No obstant encara no ha estat possible realitzar-la.

L'Espai Ceretània és un equipament nou i com a tal té per davant infinitat de possibilitats. A més compta amb les eines necessàries perquè entorn a aquest projecte s'hi desenvolupin activitats interessants i innovadores a favor del patrimoni cultural del municipi. Però considero que les mancances del museu són degut al fet que està gestionat per un petit Ajuntament que, tot i la seva bona voluntat, no dóna a l'abast amb tots els projectes que tenen encetats i per aquest motiu opino que és necessari que l'Ajuntament delegui les taques del museu a personal qualificat i també que la gestió es dugui a terme des del museu. Aquest canvi, que no és fàcil d'assumir econòmicament, suposaria un pas més cap a l'eficiència, la simplificació de la gestió i a la vegada donaria oportunitats per crear punts de trobada entre el museu i el poble.

6. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

- Ajuntament de Bolvir. (2015). *Web oficial del Ajuntament de Bolvir*. Recuperat de <http://www.bolvir.cat/>
- Ajuntament de Bolvir. (2016). *Espai Ceretània: Estadístiques Anuals 2015*. Bolvir. (en premsa).
- Arqueòlegs.cat, difusió del patrimoni arqueològic. (setembre 2015). *Informe de la consolidació arqueològica al jaciment del Castellot de Bolvir 2015*. Manresa: Jordi Morera, Ramon Vancells, Alba Morell.
- Garcia, Ll. Solia, JM. (2014). Època Iberica- Època Romana. Associació Catalana de Bioarqueologia. *Les Arrels Premedievals de la Cuina Catalana: Els Orígens de la Nostre Història Gastronòmica*. Món Sant Benet i Sant Fruitós del Bages.
- Hernández Hernández, Francisca. (1994). *Manual de Museología*. Madrid: ed. Síntesis.
- Toolbox, gestión y comunicación integral. (2013). *Projecte Museístic Bàsic i Executiu, Centre d'interpretació del Castellot de Bolvir*. Cerdanya.
- Toolbox, gestión y comunicación integral. (2013). *Projecte Museogràfic, Centre d'interpretació del Castellot de Bolvir*. Cerdanya.

ANNEXOS

Annex 1

Imatges de l'exposició permanent de l'Espai Ceretània

Imatge de l'audiovisual introductorí

Font: Fotografia d'autor

Imatge del panell *Cerdanya un paisatge d'altitud*

Font: Fotografia d'autor

Imatge del panell de *20 mil anys d'història*

Font: Fotografia d'Autor

Imatge de la vitrina amb alguns vestigis trobats al jaciment durant les campanyes d'excavació

Font: Fotografia d'Autor

Imatge del panell didàctic dedicat al *oppidum* ceretà
Font: imatge d'autor

Imatge del panell didàctic dedicat a les reformes romanes
Font: Imatge d'autor

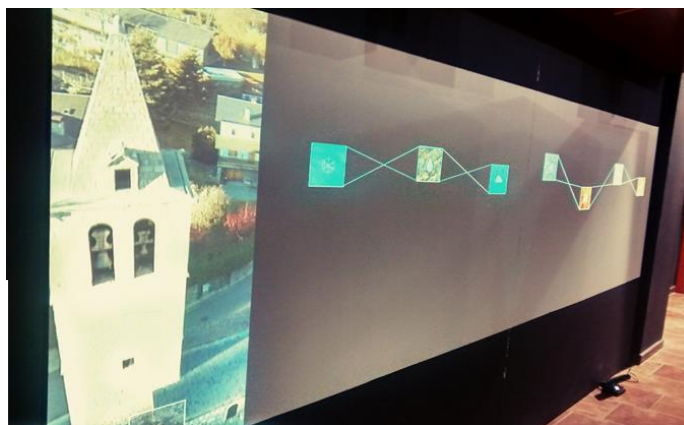

Imatge del panell didàctic dedicat la reconstrucció d'època medieval

Font: Imatge d'autor

Imatge del panell interactiu i interpretatiu sobre els sons de Cerdanya

Font: Imatge d'autor

Annex 2

Imatges del Jaciment Museïtzat del Castellot de Bolvir

Imatge de restes medievals en *opus spicatum*. A la banda est del jaciment

Font: fotografia d'Anna Molina Anfruns

Imatge d'un dels panells informatius del jaciment museïtzat

Font: fotografia d'autor

Imatge d'una de les passarel·les efímeres del jaciment.

Font: fotografia d'Anna Molina Anfruns

Annex 3

Tallers didàctics a càrrec de l'empresa *Arqueòlegs.cat*: difusió del patrimoni arqueològic

-Dossier de tallers didàctics per escoles.

Font: documents facilitats per l'Ajuntament de Bolvir

ARQUEOLEGS.CAT S.L.

Tallers Didàctics

Taller d'arqueologia: excavem al museu!
Edats: de 6-14 anys. Taller adaptable a cada franja d'edat.
Preu: 6€ per nen (Grups de 20 nenes/nens aproximadament)
Durada del Taller: 1 hora i 2/4 aproximadament
Localització: exterior o jaciment / interior

Aquest taller d'arqueologia permetrà als alumnes a aprendre quin és el funcionament i mètode del treball de camp mitjançant la recreació d'una excavació arqueològica. El taller és adaptable a qualsevol edat. Al final del taller, cada nen i nena s'endurà el seu diploma d'iniciació a l'arqueologia.

L'ARQUITECTURA A LA PREHISTÒRIA: CONSTRUÏM EL NOSTRE PROPÍ DÒLMEN
Edats: de 6 a 12 anys. Preu: 6€ per nen (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Taller adaptable a cada franja d'edat
Durada del Taller: 1 hora aproximadament.
Localització: interior

Us proposem gaudir d'un taller educatiu i divertit alhora, amb el qual aprendrem a construir el nostre propi dòlmen. Les nenes i nens arriben a construir, amb l'ajuda i materials dels monitors, un petit dòlmen que s'enduran a casa de record.

El taller es realitza a partir de pasta de paper i pintura de tonalitats grises. Sobre una base d'argila, alçarem el monument megalític, decorant-lo amb romaní i farigola simulat la vegetació del Bosc.

LUCERNAE: TALLER DE LLÀNTIES ROMANES
Edats: de 6-15 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nenes / nens aproximadament)
Taller adaptable a cada franja d'edat
Durada del Taller: 1 hora i 2/4 aproximadament.
Localització: interior

Quan els més joves pensem en l'oli, immediatament l'associem al menjar, oblidant que antigament el seu ús fonamental era el de il·luminar les cases, mitjançant estris com les llànties de ceràmica.

Aquest tipus d'utensilis eren molt utilitzats en qualsevol època romana i se'n troben moltes restes en qualsevol excavació d'aquella època.

Amb aquest taller aprendrem quin era el procés de fabricació d'una lucerna romana i tindrem l'oportunitat de crear-ne una de pròpia.

ARQUEOLEGS.CAT S.L.

Tallers Didàctics

LA PINTURA AL TREMP D'OU: pintant un retaule a l'Edat Mitjana
Edats: de 6-14 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Taller adaptable a cada franja d'edat
Durada del taller: 1 hora i 2/4 aproximadament.
Localització: interior

La tècnica de la pintura al tremp d'ou fou molt utilitzada a l'Edat Mitjana, sobre tot per la fusta sobre taula que ornamentava les esglésies. Tot i que ja es troben exemples des d'època grega i romana. El tremp d'ou és una tècnica que es basa en l'ou com a aglutinant del pigment. És una tècnica d'una gran transparència i lluminositat.

TALLER: ELS ESTANDARDS EN ÈPOCA MEDIEVAL. SIGNES IDENTITARIS
Edats: de 6-15 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Taller adaptable a cada franja d'edat
Durada del taller: 1 hora 2/4 aproximadament
Localització: interior/ exterior

Durant l'Edat Mitjana els estàndards s'alçaren com a signe identitari de cada casa noble, reis o família. Plens d'elements simbòlics que representaven a la família. En els camps de batalla o a les grans reunions de nobles, els estàndards servien per mostrar la història que precedia a cada un d'ells.

En aquest taller realitzarem en tela el nostre propi estàndard, decorant-lo amb pintures i elements simbòlics que narraran la història de la nostra família.

TALLER: ELS ESCUTS EN ÈPOCA MEDIEVAL. SIGNES IDENTITARIS
Edats: de 6-15 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Taller adaptable a cada franja d'edat
Durada del taller: 1 hora 2/4 aproximadament
Localització: interior/ exterior

Quan els cavallers entraven en batalla durant l'Edat Mitjana, els combats es produïen sempre cos a cos. L'escut era un element defensiu de vital importància.

En el present taller, els joves podran construir el seu propi escut de fusta i gravar-hi posteriorment amb pintures al tremp l'escut de la casa noble a la qual serveixen.

Tallers Didàctics

LES TABULAE: l'escriptura a l'època romana

Edats: de 8-14 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Durada del taller: 1 hora 2/4 aproximadament
Localització: interior

"Heu pensat mai com eren les libretes de l'escola en època romana?"

Aprendrem quins tipus de lletres utilitzaven els romans i sobre quins materials escrivien.

Al final del taller cada nen i nena es podrà endur a casa seva la pròpia *tabulae*, per continuar practicant a casa o... A l'escola!

Una *Tabulae* era una tauleta de fusta coberta amb una capa de cera.

Mitjançant estilets (com si fossin llapis) s'escrivia sobre elles. Es feien servir amb diferents propòsits, des de notes de secretaris fins al registre de comptes i a l'escola.

TERNI LAPILLI: EL JOC QUE TORNAVA BOJOS ELS ROMANS

Edats: de 6-12 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Durada del taller: 1 hora aproximadament
Localització: interior

Els jocs de daus, de fibres i de corre a l'aire lliure eren habituals a l'antiga roma. De fet molts d'ells encara els practiquem nosaltres amb gran devoció.

El *terni lapilli* és un joc que té una gran similitud amb el "tres en ratlla", un joc en que tens 3 fitxes i has d'intentar col·locar-les en línia en el tauler sense que el contrincant t'ho impedeixi.

Amb el nostre taller podreu fabricar el vostre propi *terni lapilli*.

Tallers Didàctics

L'ART A LA PREHISTÒRIA: L'ESCULTURA I LA PINTURA

Edats: de 4-12 anys. Preu: 6€ per infant (Grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Durada del taller: 1 hora aproximadament
Localització: interior/ exterior

"L'art es troba present a la història de la humanitat des de l'albor dels seus dies."

En aquest taller els alumnes podran conèixer quines eren les diferents formes d'expressió artística durant la prehistòria, la seva funció i les tècniques emprades. Aprendrem a pintar amb pigments naturals i seguint la tècnica de l'aerògraf impregnarem les nostres mans on ho feien els prehistòrics.

Una nova forma de conèixer part dels nostres orígens artístics.

ELS ORIGENS DEL FOC: EL FOC A LA PREHISTÒRIA.

Edats: de 4-12 anys. Preu: 6€ per infant (grups de 20 nens/nenes aproximadament)
Durada del taller: 1 hora i 2/4 aproximadament
Localització: interior/ exterior

El domini del foc ha estat un dels grans descobriments de la nostra història i, alhora, el motor de canvi en la nostra evolució física i tecnològica.

El foc ens donava llum, reforçava les seves eines de caça, els donava escalfor i protecció davant els animals perillosos que els assetjaven. Però el canvi més significatiu es donà en la cuina dels aliments i les millores sanitàries que això suposava.

Aprendrem a fer foc i a veure les millores en les eines que permetien la seva encesa: pal i fricció, ballarina, minerals...

Tallers Didàctics

TALLER: LES HERBES REMEIERES, FEM LA NOSTRE BOSSETA D'OLOR

Edats: de 6-15 anys. Preu: 4€ per infant (grups de 20 nenes/ nens aproximadament)
 Taller adaptable a cada franja d'edat
 Durada del taller: 1 hora 2/4 aproximadament
 Localització: interior/ exterior

Taller on els nens i nenes tindran un reguitzell d'herbes aromàtiques i remeieres a partir de les quals elaborarem polsim aromàtic amb ajuda de petits morters de fusta. Posteriorment omplirem amb les nostres herbes aromàtiques, les quals ens permetran obtenir una bonica bossa d'olor.

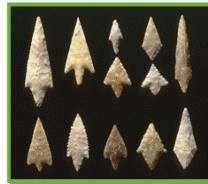
El taller es complementa amb la narració de què eren les trementinaires i la importància de les herbes remeieres al llarg de la història.

"Viu l'experiència de les velles trementinaires."

LA TECNOLOGIA DELS LÍTICS: FEM UNA PUNTA DE FLETXA DE SÍLEX

Edats: de 10-15 anys. Preu: 4€ per infant (grups de 20 nenes/ nens aproximadament)
 Taller adaptable a cada franja d'edat
 Durada del taller: 1 hora i 2/4 aproximadament
 Localització: interior/ exterior

El taller té una durada aproximada d'1 hora, durant la qual una breu explicació / demostració ens introduirà en el món de la fabricació i evolució de les eines al llarg de la prehistòria. Posteriorment, els infants aprendran a treballar el sílex i fabricaran la seva pròpia punta de fletxa, que al final podran emportar-se com a record.

LA CERAMICA A L'ANTIGUITAT

Edats: de 6-12 anys. Preu: 4€ per infant (grups de 20 nenes/ nens aproximadament)
 Durada del taller: 1 hora aproximadament

Des de la invenció dels primers objectes ceràmics vers el 4000 aC, durant el neolític, tant les tècniques com els usos i les formes emparades han anat evolucionant a pas de gegant.

En aquest taller, podran veure les tècniques més antigues utilitzades en el treball de la ceràmica.

L'activitat comença amb una introducció en la qual els participants podran veure i manipular ceràmiques de diverses èpoques (romana, medieval i moderna) i, coneixeran les principals diferències entre aquestes. I posteriorment realitzaran una peça (un cremador ritual d'encens, una Venus, un petit vas neolític, etc.) que es podran endur de record.

Tallers Didàctics

LA INDÚSTRIA DEL VI: FEM EL NOSTRE PROPÍ VI.

Edats: de 6-12 anys. Preu: 4€ per infant (grups de 20 nenes/ nens aproximadament)
 Durada del Taller: 1 hora i 2/4 aproximadament.
 Localització: interior / exterior

El conreu de la vinya és documentant des de l'antiguitat, de ben segur que en època romana ja tingué gran importància.

Amb aquest taller com a excusa, els alumnes coneixeran una part important de la nostra història i aprendran a elaborar el seu propi vi (most). Després, el raïm, l'aixafarem amb els peus i n'elaborarem un deliciós most que ens podrem endur a casa perfectament embotellat.

NOVETAT: TIR EN ARC

Edats: de 6- 12 anys. Preu: 5€ per Infant
 Taller adaptable a cada franja d'edat
 Durada del Taller: a convenir
 Localització: Exterior

El Tir amb Arc es troba associat amb el propi origen de l'home, que fa uns 35.000 anys va trobar en ell un dels seus principals instruments de caça i de guerra. Després de la invenció de les armes de foc, l'Arc va passar a l'àmbit esportiu, i es van formar els primers clubs europeus durant el regnat del monarca britànic Enric VIII (segle XVI). Va aconseguir rang Olímpic a París, el 1900, tot i que la inexistència llavors d'un organisme internacional que establis un reglament únic explica la supressió d'aquest esport del programa olímpic.

Amb el Tir en Arc l'ESPAI CERTÀNIA vol plantejar una activitat de caire lúdic que sigui a la vegada didàctica, en tant que ajuda a conèixer el nostre passat.

INFORMACIÓ DE CONTACTE

Sol·liciteu informació i preus per a visites guiades tallers didàctics i/o activitats específiques

Ajuntament de Bolvir

Camí Ral, 15

17539 Bolvir (Cerdanya)

[Bolvir@bolvir.cat](mailto:bolvir@bolvir.cat)

www.bolvir.cat

Telèfons. 972895192 – 972895001

-imatge del cartell en relació al taller infantil: *Descobrim els Secrets de l'Arqueologia*

DESCOBRIM ELS SECRETS DE L'ARQUEOLOGIA

Espai Ceretània- Jaciment Arqueològic

Si tens entre 8 i 12 anys ja et pots apuntar al nostre taller d'arqueologia!

El 6 d'agost a les 18:00h al castellot de Bolvir

- ❖ 3€ per infant
- ❖ Durada de 2 hores
- ❖ PLACES LIMITADES

Podeu apuntar-vos trucant al 972-895192 o bé apropant-vos a ESPAI CERETÀNIA. Durant l'estiu tenim obert cada dia de 11:00h a 14:00h i de 17:00h a 20:30.

Annex 4

Tríptic del Congrés ArqueoPYRENAE

Font: Cedit per l'Ajuntament de Bolvir

En els darrers anys l'arqueologia pirenenca ha viscut una veritable explosió, amb el sorgiment i consolidació de diversos grups de recerca tant a la vessant nord com sud dels Pirineus, que han posat de manifest el caràcter central i estratègic d'aquests territoris. lluny de la imatge marginal més tradicional. Paral·lelament, algunes experiències patrimonials, com la creació de l'Espai Ceretània al jaciment del Castellot de Bolvir, comencen a mostrar el potencial científic i econòmic d'aquesta recerca, amb una voluntat de comunicar a la resta de la població els nostres treballs i resultats. És per això que hem cregut convenient organitzar el primer ArqueoPyrenae, una trobada de l'arqueologia pirenenca que neix amb vocació de transversalitat, perfectament compatible amb els prestigiosos Col·loquis d'Arqueologia de Puigcerdà, que han estat fins ara el principal espai de referència d'aquests tipus d'estudis, i que han de seguir mantenint el seu paper central en l'arqueologia catalana actual.

Aquesta primera edició es dedicarà a analitzar l'exploració dels recursos en aquests territoris al llarg del període antic, i permetrà posar de manifest la riquesa i diversitat de metodologies d'estudi i disciplines científiques dedicades a analitzar aquest aspecte fonamental per comprendre les societats històriques del nostre país.

Presentació de pòsters

El col·loqui accepta la presentació de pòsters, mitjà A1-vertical, relacionats amb la temàtica plantejada. Els que passen el procés de revisió científica seran publicats amb la resta de ponències a les Actes del Congrés. Interessats presentar la proposta per email.

Inscripcions

Cost: 20€ (Actes Congrés no incloues). Interessats enviar email indicant nom, cognoms, NIF i adjuntant justificant de transferència al c/c ES65 2100 0054 0202 0041 8591. espaiCeretania@gmail.com

Transport i allotjaments

Els interessats en assistir al congrés, i que tinguin el seu allotjament a Puigcerdà, gaudiran d'un servei gratuït de transport a primera hora del matí i en finalitzar les sessions, per tal de poder accedir a l'Espai Ceretània (Bolvir), lloc de realització del congrés.

Ofertes dels allotjaments de Bolvir pel Congrés:

• Xalet del golf 4****

Habitació doble: 90€/pax dormir i esmorzar

Habitació individual: 100€/pax dormir i esmorzar

<http://www.chaletdelgolf.com/>

• Turisme Rural Mas d'Aravo: 24€/pax/nt,

Mínim 4 pax màxim 6 pax per apartament

(disponibilitat de 3 apartaments)

<http://masdaravo.com>

Més informació a: Espai Ceretània - Av. la Corona, núm. 46 - 17539-Bolvir (Girona) - Tel. 972-895192

ARQUEOPYRENAE

1er Congrés Internacional
d'Arqueologia Pirenenca

L'Explotació dels Recursos
naturals al Pirineu Oriental en
època Antiga

Espai Ceretània, Bolvir,
1-3 octubre 2015

DIJOURS 1 D'OCTUBRE

16h. INAUGURACIÓ. Inústitissim alcalde de Bolvir, Sr. Barrom eu Baqué, Béatrice Caumat (TRACES, Univ. Toulouse Jean Jaurès), Oriol Oiesti (UAB).

PONÈNCIES

16:30h. Delphine Bousquet, (Centre de recherche sur la préhistoire et la protohistoire de la Méditerranée, Université Toulouse Jean Jaurès): **La Transition bronze moyen à bronze final en Cerdagne et l'exploitation des ressources naturelles.**

17h. Pierre Campagna, Christine Rendu, Denis Crabot, Delphine Bousquet, Noémie Luault (Centre de recherche sur la préhistoire et la protohistoire de la Méditerranée, Université Toulouse Jean Jaurès): **Mines, charbonnières et ateliers de transformation du métal à l'Âge du Fer et au Moyen Âge en Cerdagne orientale.**

PAUSA

18h. Albert Pélachs, Emengol Gassot (UAB). **La ramaderia i els canvis paisatgístics al Pirineu Occidental Català.**

18:30h. Josep M. Palet, Lidia Colominas (CCAC): **Explotació dels recursos naturals i espais alpinomans al Pirineu Oriental.**

DEBAT (19-19:30h.)

DIVENDRES 2 D'OCTUBRE

9h. Oriol Oiesti, Jordi Morera, Joan Oller, Oriol Mercadal, Manel Viladervall, Béatrice Caumat. **La Cerdanya i l'explotació dels recursos naturals en època romana.**

9:30h. Julien Maitenant (TRACES, Univ. Toulouse Jean Jaurès), Marguerite Munoz (GET, Univ. Toulouse Paul Sabatier). **L'exploitation des gisements polymétalliques Cu-Ag-Pb du massif des Corbières (Aude, France) durant l'Antiquité : une "ruée vers l'argent" ?**

10h. Gaspard Pages (ArScAn, Univ. Paris 1 et Paris Ouesj). **Le fer du Canigou dans l'Empire romain : stratégie d'exploitation, système de production et réseau d'échange et de commercialisation.**

PAUSA

11h. Béatrice Caumat (TRACES, Univ. Toulouse Jean Jaurès). **Des mines d'or romaines près d'Ax-les-Thermes (Ariège, France).**

11:30h. Emmanuelle Menuret, Béatrice Caumat (TRACES, Univ. Toulouse Jean Jaurès), Calin Tamas (Départ. Géologie-UBB, Univ. Cluj, Roumanie). **L'exploitation antique du cuivre argentifère dans le Sironais (Ariège) : mine et métallurgie.**

12h. Marguerite Munoz (GET, Univ. Toulouse Paul Sabatier), Béatrice Caumat, Jérôme Girard (TRACES, Univ. Toulouse Jean Jaurès). **Les mines du Montaignu (Hautes-Pyrénées, France). De la production au monnayage d'argent chez les Beharnidun Ier av. au Ier ap. J.-C.**

12:30h. Francesc Busquets (ATTICS, SL., UAB). **Ocupació, explotació i vies de comunicació en època antiga en els territoris pre-pirineics (entre la Garrotxa, Ripollès i Osona nord)**

DEBAT (13-13:30h.)

15:30h. Gabriel Monteau, Calin Tamas, Béatrice Caumat, Gérard Mur. **Vestiges de l'exploitation du fer aux époques pré-romaine et romaine dans le district minier de Baillestavy (Pyrénées Orientales, France).**

16h. Jordi Guardia, Josep Gutart, Cesar Carreras, Oriol Oiesti (UAB). **El forum de *Iulia Libica* i la capitallitat ceretana en època altimperial: Novetats arqueològiques"**

16:30h. Albert Pélachs, Emengol Gassot, Oscar Augé (UAB). **Romanització i pràctiques ramaderes als Pirineus Orientals: àliment o connexió"**

PAUSA

17h. Noémie Luault (Université de Rennes, UMR 6566). **L'exploitation des ressources agraires dans une région de montagne, la Cerdagne (Antiquité Tardive, Haut Moyen Âge).**

17:30h. Abel Fortó i Alex Vidal (Partim ori d'Andorra). **El jaciment arqueològic del Camp Vermell (Sant Julia de Lòria, Andorra): un nucli d'explotació agrícola i de producció de ferro durant l'antiguitat tardana.**

18h. Jordi Pasques (Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell). **Nous indicis de la presència romana al Pirineu i Pre-Pirineu. Jaciments, vies i recursos naturals.**

DEBAT (18:30-19h.)

DISSABTE 3 D'OCTUBRE

9:30h. Vista al jaciment del Castellot de Bolvir i al Centre d'Interpretació Espai Ceretània.

11:30h. CONCLUSIONS a càrrec d'Oriol Mercadal (Museu Cerdà) i Jordi Morera (Arqueòlegs cat /UAB).

12:30h. Clausura del Congrés.

Annex 5

Cartell d'exposicions temporals

-Cartell de l'exposició de fotografia de Sebastiao Salgado

Font: Ajuntament de Bolvir

BOLVIR-ESPAI CERETÀNIA

Exposició fotografies Sebastião Salgado

Fotoperiodista brasiler, guanyador dels premis World Press Photo (1984, 1988 i 1991), Hasselblad (1989), Príncep d'Astúries de les Arts (1998) i finalista del Pulitzer (1985). Representant especial d'UNICEF, membre d'honor de l'Acadèmia de les Arts i les Ciències dels EEUU, col.laborador d'Amnistia Internacional i de Medicos sin fronteras.

Març -Maig 2015
Dissabtes 11h-14h i 16h-18h/ Diumenges i festius 11h-14h
Del 30 de març al 2 d'abril de 16h-18h
Ajuntament de Bolvir (Girona)
Tel. 972-895192 - www.bolvir.cat

Cartell de l'exposició de fotografia d'Andoni Canela

Font: <https://www.facebook.com/espaiiceretania/photos/pb.854089011312995.-2207520000.1463066297./974631695925392/?type=3&theater>

Exposició de Fotografia
ANDONI CANELA
ÈTER
L'essència dels quatre elements

Per damunt dels quatre elements hi ha l'èter, el cinquè element. L'èter personifica el cel, la part superior, un aire més pur i lluminós, una realitat més pròpia dels déus que dels éssers humans. L'èter és l'element constituïu del món celeste o supralunar.

Andoni Canela

ESPAI CERETÀNIA: el Castellot (Bolvir)
La corona, nº 46
17539 Bolvir (Cerdanya)
N-260 direcció Puigcerdà
972. 895192
espaiiceretania1@gmail.com
www.facebook.com/espaiiceretania

Annex 6

Tríptic Espai Ceretània: jaciment arqueològic del Castellot

Font: Espai Ceretània

PREUS
Adult: 3€
Grups (mínim 10)/Jubilats: 2€
Infantil (5-15 anys): 1€

Sol·licitud
Informació i preus per a visites guiades, tallers didàctics, activitats específiques

INFORMACIÓ DE CONTACTE
Ajuntament de Bolvir
Cami Ral, 15
17539 Bolvir (Cerdanya)
bolvir@bolvir.cat
www.bolvir.cat
Telèfons 972895192 - 972895001

DISPOSITIUS MOBILS
Zona WIFI
Descarrega't l'App CERETÀNIA

HORARIS
Dissabtes: 11-14 h i 16-18 h.
Diumenges i festius: 11-14 h.
Els mesos de juliol i agost i els períodes festius de Nadal i Pasqua obert cada dia.

DE CERETÀNIA A Cerdanya: 2500 ANYS D'HISTÒRIA

Espai Ceretània
Jaciment arqueològic del Castellot de Bolvir

Ajuntament de Bolvir

L'Espai Ceretània

L'Espai Ceretània és un centre de difusió del patrimoni arqueològic del Castellot de Bolvir i de Cerdanyo, on podreu trobar una interpretació històrica dels diferents pobles que han habitat aquestes terres al llarg de 2500 anys d'història.

La visita també inclou les exposicions temporals que acull la sala polivalent i l'accés al jaciment, a partir d'un recorregut senyalitzat que ens va mostrant les restes arqueològiques. Quan es realitzen excavacions es pot observar al taller d'arqueologia els treballs de neteja i restauració de peces.

El recinte arqueològic

El jaciment arqueològic del Castellot de Bolvir es troba localitzat a l'extrem i zona més elevada de La Corona, una terrassa natural avançada de la plana cerdana, amb una bona panoràmica del terç de ponent de la comarca. És un indret estratègicament situat que va facilitar el control del territori en moments claus de la història.

Entre els segles IV i II aC el Castellot fou un dels enclavaments més importants dels ceretans que posteriorment evolucionà vers un centre productiu i de control del nou poder romà. A finals del segle I dC, amb el final de les guerres civils romanes, la ciutat delia fou abandonada. Després de més de deu segles, al segle XI, El Castellot s'hi instal·là un nou vilatge fortificat que al final de la centúria també fou abandonat per donar origen a l'actual municipi de Bolvir.

Disposa d'una exposició multimèdia que explica l'evolució de les terres cerdanes des de la Prehistòria i les diferents fases d'ocupació del jaciment arqueològic del Castellot de Bolvir (ceretano, iberoromano i medieval).

S'hi mostren diversos objectes i vestigis materials obtinguts en el decurs de les campanyes d'excavació realitzades.

Fins a dia d'avui s'ha excavat tan sols entre un 20% i un 30% de la superfície total del jaciment, que continua essent objecte d'estudi i d'interpretació a partir d'una continuada recerca científica.

Annex 7

Cartell dels guanyadors del concurs d'Instagram

Font: <https://www.facebook.com/espaiaceretania/photos/pb.854089011312995.-2207520000.1463066504./867627033292526/?type=3&theater>

**GUANYADORS DEL CONCURS DE FOTOGRAFIA
D'INSTAGRAM
2015 Bolvir**

1er PREMI - GO PRO HERO 3
GUANYADOR/A: @roseradua

**3er PREMI - LENTS
D'OBJECTIU PER
SMARTPHONES/TABLETS**
GUANYADOR/A:
@som_riu

**2on PREMI - LENTS
D'OBJECTIU PER
SMARTPHONES/TABLETS**
GUANYADOR/A:
@porro_porro

RECOLLIDA DE PREMIS 1 D'AGOST A LES 12:30h AL POLIESPORTIU

Annex 8

Cartell *descobreix Bolvir*

Font: cedit per l'Ajuntament de Bolvir

DESCOBREIX BOLVIR (CERDANYA)

- ✓ *Espai Ceretània: museu, jaciment arqueològic "El Castellot", exposicions temporals.*
- ✓ *El retaule gòtic de l'església de Sta. Cecília i les pintures barroques de St. Climent de Talltorta.*
- ✓ *Ruta turística per Bolvir: nucli antic, ermita neomedieval del Remei, Reial Club de golf de Cerdanya i cases catalogades que aquest acull.*
- ✓ *Parada al forn de Bolvir, amb pa artesà cuit en forn de llenya.*

VISITA GUIADA + DINAR: 15€

Restaurants de Bolvir: Cuina casolana (cafè/copa inclòs)

Ajuntament de Bolvir

ESPECIAL GRUPS
(MINIM 10 PAX)
no inclou transport

AJUNTAMENT DE BOLVIR
bolvir@bolvir.cat
espaiceretania1@gmail.com
972-895001 / 9722-895192
www.bolvir.cat
Facebook, twitter, instagram

Annex 9

Model de liquidacions manual

Font: cedit pel personal de l'Espai Ceretània

AJUNTAMENT DE BOLVIR
 Camí Bol. 15. 17539 Bolvir
 972.2.895152

MES: 8
2
1
5

DATA	ADULT 3€		GRUPS/JUBILATS 2€		INFANTIL 1€		TOTAL PERSONES	TOTAL LIQUIDACIÓ
	TIQUET Nº	IMPORT	TIQUET Nº	IMPORT	TIQUET Nº	IMPORT		
24/07/2015	186-188	9€	—	—	055	1€	4 persones	10€
25/07/2015	189-193	15€	—	—	056-58	3€	8 pers + 4UG	22€
26/07/2015	194-200	21€	172	2€	—	—	8 persones	23€
27/07/2015	—	—	—	—	—	—	—	—
28/07/2015	401-404	12€	133-134	4€	59	1€	7 persones	17€
29/07/2015	405-406	6€	135-136	4€	—	—	4 persones	10€

VENDA MATERIAL: 2€

PRODUCTE	QUANTITAT	IMPORT
Sararettes	4	24€
Lapis color	1	8€
Basques	3	12€
Tassa	1	4,50€

Caramels 4 - 10€
 Cervesa 1 - 6,00€

TOTAL LIQUIDACIÓ: 144,50€

A DATA:

AJUNTAMENT

Annex 10

Model d'enquestes realitzades al públic

Font: cedit per l'Ajuntament de Bolvir

<p>Enquesta: ESPAI CERETÀNIA; EL CASTELLOT Jaciment Arqueològic</p>																									
<p>Esculli una de les següents respostes:</p>																									
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>Femení</td></tr><tr><td>☐</td><td>Masculí</td></tr></table>		☐	Femení	☐	Masculí																				
☐	Femení																								
☐	Masculí																								
<p>Edat: _____</p>																									
<p>Quin és el seu País de residència habitual? _____</p>																									
<p>A quin municipi s'allotja de la Cerdanya? _____</p>																									
<p>Amb qui ha vingut a Visitar ESPAI CERETÀNIA? Esculli una de les següents respostes.</p>																									
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>Sol</td></tr><tr><td>☐</td><td>Amb Parella</td></tr><tr><td>☐</td><td>Amb família i fills</td></tr><tr><td>☐</td><td>Grup organitzat (educatiu, associació o entitat)</td></tr><tr><td>☐</td><td>Grup organitzat (per agència o tour)</td></tr><tr><td>☐</td><td>Amb amics</td></tr><tr><td>☐</td><td>Altres</td></tr></table>		☐	Sol	☐	Amb Parella	☐	Amb família i fills	☐	Grup organitzat (educatiu, associació o entitat)	☐	Grup organitzat (per agència o tour)	☐	Amb amics	☐	Altres										
☐	Sol																								
☐	Amb Parella																								
☐	Amb família i fills																								
☐	Grup organitzat (educatiu, associació o entitat)																								
☐	Grup organitzat (per agència o tour)																								
☐	Amb amics																								
☐	Altres																								
<p>Quantes vegades ha fet la visita?</p>																									
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>Per primera vegada</td></tr><tr><td>☐</td><td>Per segona vegada</td></tr><tr><td>☐</td><td>Varies vegades</td></tr><tr><td>☐</td><td>No ho recordo</td></tr></table>		☐	Per primera vegada	☐	Per segona vegada	☐	Varies vegades	☐	No ho recordo																
☐	Per primera vegada																								
☐	Per segona vegada																								
☐	Varies vegades																								
☐	No ho recordo																								
<p>Com vas conèixer ESPAI CERETÀNIA abans de venir?</p>																									
<table border="1"><tr><td>☐</td><td>Per recomanació d'amics i/o familiars</td></tr><tr><td>☐</td><td>A través d'una agència de viatges</td></tr><tr><td>☐</td><td>Publicitat/ Cartells a l'exterior de l'edifici</td></tr><tr><td>☐</td><td>Recomanació de l'hotel/ allotjament</td></tr><tr><td>☐</td><td>Mitjançant una oficina de turisme</td></tr><tr><td>☐</td><td>Publicitat en premsa i/o televisió</td></tr><tr><td>☐</td><td>Web de l'Ajuntament de Bolvir</td></tr><tr><td>☐</td><td>Webs d'informació de Cerdanya</td></tr><tr><td>☐</td><td>Altres webs de la xarxa</td></tr><tr><td>☐</td><td>Per professió lligada a l'arqueologia / formació específica</td></tr><tr><td>☐</td><td>Ja ho coneixia / fa molt que ho conec</td></tr><tr><td>☐</td><td>Altres...</td></tr></table>		☐	Per recomanació d'amics i/o familiars	☐	A través d'una agència de viatges	☐	Publicitat/ Cartells a l'exterior de l'edifici	☐	Recomanació de l'hotel/ allotjament	☐	Mitjançant una oficina de turisme	☐	Publicitat en premsa i/o televisió	☐	Web de l'Ajuntament de Bolvir	☐	Webs d'informació de Cerdanya	☐	Altres webs de la xarxa	☐	Per professió lligada a l'arqueologia / formació específica	☐	Ja ho coneixia / fa molt que ho conec	☐	Altres...
☐	Per recomanació d'amics i/o familiars																								
☐	A través d'una agència de viatges																								
☐	Publicitat/ Cartells a l'exterior de l'edifici																								
☐	Recomanació de l'hotel/ allotjament																								
☐	Mitjançant una oficina de turisme																								
☐	Publicitat en premsa i/o televisió																								
☐	Web de l'Ajuntament de Bolvir																								
☐	Webs d'informació de Cerdanya																								
☐	Altres webs de la xarxa																								
☐	Per professió lligada a l'arqueologia / formació específica																								
☐	Ja ho coneixia / fa molt que ho conec																								
☐	Altres...																								
	<p>AJUNTAMENT DE BOLVIR Camí Ral, 15 17539 Bolvir tel: 972-895192</p>																								

Enquesta:
ESPAI CERETÀNIA; EL CASTELLOT
Jaciment Arqueològic

Ocupació Actual:

☐	Treballa per compte propi
☐	Treballa per compte aliè
☐	Aturat
☐	Estudiant
☐	Jubilat o Pensionista
☐	Tasques de la llar
☐	Altres

Nivell d'estudis finalitzats:

☐	Estudis Primaris
☐	Estudis Secundaris
☐	Estudis superiors
☐	Estudis Universitaris (o post-universitaris)
☐	Altres...

Ja per finalitzar, vol afegir alguna observació o suggeriment?

AJUNTAMENT DE BOLVIR
Camí Ral, 15 17539 Bolvir
tel: 972-895192

Annex 11

Qüestionaris realitzats a els equipaments patrimonials: Museu Arqueològic de l'Esquerda; Museu Arqueològic de Catalunya-Ullastret, Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà

- 1. Nom del museu i/o equipament patrimonial:** MUSEU ARQUEOLÒGIC DE L'ESQUERDA
- 2. Nom i càrrec de la persona qui realitza el qüestionari:** Maria Ocaña, directora del Museu Arqueològic de l'Esquerda
- 3. Horari:** De dimarts a divendres d'11:00 a 13:00h. Dissabtes + de 17:00 a 19:00h (de novembre a març) i de 18:00 a 20:00h (d'abril a octubre). Diumenge i festius + de 12:00 a 14:00h. Tots els dilluns tancat.
- 4. Preus:** Jaciment gratuït. 3'5 eur per persona visita guiada.
- 5. Des d'on se'n fa la gestió?** Ajuntament de Roda de Ter i Fundació l'Esquerda.
- 6. Amb quin objectiu es va obrir el museu / equipament patrimonial?** Difusió del patrimoni arqueològic de l'Esquerda.
- 7. Quin any es va obrir?** 1988 es va obrir l'equipament però el nou edifici al 2013.
- 8. En els darrers anys hi ha hagut adaptació a les noves tecnologies? (presència a internet, xarxes socials, realitat virtual, etc.)** Pel que fa la presència a internet i xarxes socials si, però l'exposició permanent del jaciment encara s'està dissenyant... tot i això tindrà bastants elements tecnològics i interactius.
- 9. Es realitza algun recompte de visitants? Com?** si i de manera manual però el jaciment és visitable de manera gratuïta i resta obert, per tant que no hi ha forma de comptar aquests visitants, de moment.
- 10. Es realitzen alguns estudis de públic? Com?** No.
- 11. Numero de visitants (aprox) del 2015:** 3.583 visitants
- 12. Numero de visitants (aprox) el 1r any d'obertura:** l'any 1988 del setembre al desembre van visitar l'Esquerda 2.038 visitants. Després de la obertura del nou edifici, el juny del 2013, van visitar l'Esquerda 3.007 persones.
- 13. Quines activitats destinades a la difusió dels continguts es realitzen? (visites guiades, tallers didàctics, etc.)** Es realitzen visites guiades, tallers infantils, conferències i concerts.

- 14. El passat 2015 es va realitzar alguna activitat especial destinada a la difusió?** El 2014 jornades arqueològiques en motiu del 700 anys de la última destrucció de l'Esquerda. Però el 2015 no es va fer quelcom especial.
- 15. Un aspecte positiu del centre:** el nou museu és una antiga caserna de la guàrdia civil adaptada i està al cantó del jaciment... de manera que això dóna l'oportunitat de fer projectes més pròxims al jaciment.
- 16. Un aspecte negatiu del centre:** Encara no compta amb una exposició permanent.
- 17. Treballa conjuntament amb altres equipaments patrimonials? De quina forma?**
Treballa amb la Xarxa de Museus d'Osona. Ruta dels Ibers.
Anualment (des de fa 2 anys) es realitza organitzat per Turisme Osona i el Consell Comarcal de Osona el "GastroMuseus" on s'hi programen diferents activitats en 11 museus de la comarca.
-

- 1. Nom del museu i/o equipament patrimonial:** Museu d'Arqueologia de Catalunya-Ullastret
- 2. Nom i càrrec de la persona qui realitza el qüestionari:** Laura Romero- Tècnica administrativa
- 3. Horari:**
Horari d'hivern (de l'1 d'octubre al 31 de maig): de dimarts a diumenge de 10 a 18h.
Horari d'estiu (de l'1 de juny al 30 de setembre): de dimarts a diumenge de 10 a 20h.
Setmana Santa: es regeix per l'horari d'estiu.
- 4. Preus:**
El preu inclou la visita al jaciment i al museu i l'audioguia per al públic individual.
Entrada normal: 4,00eur
+65: 3,00eur
De 9 a 25 anys: 3,00eur
Menors de 9 anys: gratuït
Entrada reduïda: 3,00eur (pensionistes, famílies, persones amb certificat de discapacitat).
Grups escolars: gratuïta durant el curs escolar (amb reserva prèvia)
Entrada reduïda especial (alumnes): 1,50eur (grups d'estudiants amb professor, amb reserva prèvia, entre l'1 de juny i el 31 d'agost).
Entrada Grup: 3,00eur (Grups de 15 o més persones (amb reserva prèvia)).
Entrada gratuïta:

Persones aturades, membres de l'ICOM (International Council of Museums) o de l'ICOMOS (International Council of Monuments), membres de l'Associació de Museòlegs de Catalunya, professors d'ensenyament reglat, degudament acreditades.

L'últim dimarts de cada mes entre els mesos d'octubre a juny.

Jornades de portes obertes: Sant Jordi (23 d'abril), dia internacional dels museus (18 de maig), Festa local a Ullastret (10 d'agost), diada nacional de Catalunya (11 de setembre) i Jornades Europees del patrimoni.

Carnet del Super3.

5. Des d'on se'n fa la gestió?

La gestió diària del museu i jaciment es fa directament pel personal que hi treballa: atenció al públic, administració i direcció. Ara bé, l'equipament forma part de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i per tant, hi ha determinades gestions que es realitzen a través d'aquest ens.

6. Amb quin objectiu es va obrir el museu / equipament patrimonial?

El museu es va obrir amb la finalitat d'exposar els objectes que s'havien anat trobant a les campanyes d'excavació arqueològica iniciades l'any 1947. Més endavant, la orientació del museu es va enfocar a donar a conèixer la cultura ibèrica del nord-est de Catalunya a través dels resultats de les excavacions que s'havien realitzat als diferents jaciments que conformen el conjunt arqueològic d'Ullastret: Puig de Sant Andreu, Reixac i Puig d'en Serra. És un complement al jaciment del Puig de Sant Andreu, actualment la ciutat ibèrica més gran de Catalunya. El jaciment permet al visitant fer-se una idea de com eren les cases, els dipòsits d'aigua, els edificis de culte i els carrers on vivien els indigets. Al museu el visitant hi troba les restes arqueològiques trobades als jaciments i li permet acabar d'entendre com vivien els habitants d'Ullastret en època ibèrica.

7. Quin any es va obrir?

El museu es va inaugurar el 9 de juliol del 1961, posteriorment s'ha ampliat i renovat diverses vegades. No obstant el jaciment ja era obert al públic amb anterioritat, malgrat que no hi havia cap control d'accés.

8. En els darrers anys hi ha hagut adaptació a les noves tecnologies? (presència a internet, xarxes socials, realitat virtual, etc.)

El museu disposa d'una pàgina web que es gestiona directament des del propi museu, malgrat que penja de la home del Museu d'Arqueologia de Catalunya. Pel que fa a les xarxes socials, aquestes es gestionen des de la seu central del Museu d'Arqueologia de Catalunya que disposa d'un *facebook* i un *twitter* conjunt per a tots els equipaments del MAC.

En relació a altres elements tecnològics, ara mateix el museu no en disposa però està projectada la realització d'una sala audiovisual multipantalla de petit format per a una experiència immersiva del visitant i també la utilització d'ulleres de realitat virtual amb la reconstrucció 3D de la ciutat d'Ullastret.

9. Es realitza algun recompte de visitants? Com?

Es fa recompte de visitants a través del programa EUROMUS que és el que s'utilitza per a la venda de tiquets. Aquest programa permet fer recompte de visitants per franja horària, per dia, per setmana, per mes, per trimestre o per any. Es poden separar les diferents tipologies d'entrades venudes (individual o de grup, entrada general, reduïda o qualsevol altre tipologia), les procedències, i altres.

10. Es realitzen alguns estudis de públic? Com?

Es fan estudis de públic a través del recompte de la seva procedència i a través d'enquestes personalitzades.

11. Numero de visitants (aprox) del 2015: 31.822 visitants

12. Numero de visitants (aprox) el 1r any d'obertura: Les primeres dades de visitants que tenim informatitzades són del 1983, i aquell any hi va haver 24.633 visitants.

13. Quines activitats destinades a la difusió dels continguts es realitzen? (visites guiades, tallers didàctics, etc.) visites guiades, visites teatralitzades, tallers didàctics, exposicions, presentacions de llibres i/o altres materials científics, jornades de portes obertes.

14. El passat 2015 es va realitzar alguna activitat especial destinada a la difusió?

El 2015 el museu va albergar l'exposició "*ELS CAPS TALLATS D'ULLASTRET Violència i ritual al món iber*", de producció pròpia i que ha voltat per diferents museus durant el 2015 i el 2016.

15. Un aspecte positiu del centre:

La ciutat ibèrica d'Ullastret és el jaciment ibèric més important de Catalunya i el binomi museu/jaciment ha permès desenvolupar tota una sèrie de projectes i activitats que permeten dotar al centre d'una vitalitat molt positiva.

16. Un aspecte negatiu del centre:

La ubicació del museu a la part alta del jaciment, quan el visitant ja ha reconegut bona part del recinte i, en relació a aquest fet, cal fer notar la manca d'un espai d'acollida amb la informació bàsica i infraestructura suficient abans d'iniciar la visita al conjunt.

17. Treballa conjuntament amb altres equipaments patrimonials? De quina forma?

De forma habitual treballa conjuntament amb les altres seus del Museu d'Arqueologia de Catalunya, amb la xarxa de museus ARQUEOXARXA i amb els museus i jaciments integrants de la Ruta dels Ibers. En el marc d'aquests organismes s'organitzen conjuntament activitats, exposicions temporals, etc.

De manera més puntual també es treballa conjuntament amb museus i equipaments de la comarca per la promoció turística i cultural.

També col·labora amb museus i organismes internacionals, en projectes d'àmbit europeu, i forma part d'una xarxa de museus que gestionen alguns dels jaciments de l'edat de ferro més importats d'Europa.

1. Nom del museu i/o equipament patrimonial: PARC DELS BÚNQUERS DE MARTINET I MONTELLÀ

2. Nom i càrrec de la persona qui realitza el qüestionari: Anna López Portell, coordinadora del Parc dels Búnquers.

3. Horari:

Els mesos setembre*, octubre, novembre i desembre*:

- Caps de setmana: dissabtes, diumenges i festius de 10:30h a 14:30h

Els mesos març, abril, maig i juny:

- Dissabtes de 10h a 14h - de 16h a 19h
- Diumenges de 10h a 14h

Juliol, agost i fins a mitjans de setembre:

- De dimarts a diumenge*: de 10h a 14 h - de 16h a 19h
- *Juliol i Setembre: DIUMENGES TARDA TANCAT.

DILLUNS TANCAT.

4. Preus:

Entrada general 8€ per adults; tarifes amb descomptes: (6€) per a jubilats, Carnet Jove, estudiants, docents, famílies nombroses i Tr3SC.

Nens a partir de 5 fins a 12 anys: 2€ i si porten el Carnet Súper3 la visita és gratuïta. Grups a partir de 15 persones: 5€.

5. **Des d'on se'n fa la gestió?** Des de l'Ajuntament de Montellà i Martinet

6. **Amb quin objectiu es va obrir el museu / equipament patrimonial?** El Parc dels Búnquers de Martinet és promogut per l'Ajuntament de Montellà i Martinet, el Parc Natural del Cadí-Moixeró i la Generalitat de Catalunya (Departament d'Interior, Relacions Internacionals i Participació; Departament d'Innovació, Universitat i Empresa) i el Memorial Democràtic. Neix amb la voluntat de donar a conèixer un element de la història recent fins ara totalment desconegut, a més de posar en valor un recurs que serà un reclam turístic de primer ordre per al municipi de Montellà i Martinet de Cerdanya i del Pirineu Català.

7. **Quin any es va obrir?** El 5 de maig del 2007

8. **En els darrers anys hi ha hagut adaptació a les noves tecnologies? (presència a internet, xarxes socials, realitat virtual, etc.)** Si, estem al facebook, twitter, google+

9. **Es realitza algun recompte de visitants? Com?**

10. **Es realitzen alguns estudis de públic? Com?**

Si, fins al moment tenim uns fulletons que preguntem la seva procedència i com han arribat al nostre centre, és a dir, si han vingut recomanats per algú, s'han informat a través d'internet o a través d'algun mitjà de premsa... No obstant, properament començarem a treballar amb un programa informàtic per tal de veure en estadístiques les influències dels visitants i el territori on em d'intensificar la difusió.

11. **Numero de visitants (aprox) del 2015:** Aprox 3000

12. **Numero de visitants (aprox) el 1r any d'obertura:** (Això no ho sé) Però pel que m'han dit van superar els 3000 que duem a terme i ens mantenim la resta d'anys.

13. **Quines activitats destinades a la difusió dels continguts es realitzen? (visites guiades, tallers didàctics, etc.)**

Actualment, només com a activitat extraordinària es feia la "Nit dels Búnquers", una visita nocturna teatralitzada en la temporada d'estiu. No obstant, a partir d'enguany amb el canvi de coordinació es vol intentar promoure més activitats culturals a més a més de l'acte de la visita nocturna, però encara està tot per definir...

14. **El passat 2015 es va realitzar alguna activitat especial destinada a la difusió?**

Des del dinamitzador del Baridà, en Carles Pujol, es va organitzar una Trobada de Bloggers, a més a més ens em adherit al Club d'Amics de Lleida, en descomptes 2x1

en cada temporada, com també col·laborem com a patrocinadors amb els premis #CircuitFer2015

15. Un aspecte positiu del centre:

A través d'un muntatge museogràfic innovador, basat en diferents audiovisuals, el centre de visitants del Parc dels Búnquers recrea d'una manera totalment rigorosa però suggeridora l'atmosfera que envoltava el món d'aquestes construccions.

Així doncs, el Parc dels Búnquers de Martinet i Montellà és una experiència participativa, a través de l'audiovisual, el cas i la llanterna i el recorregut exterior, visitant l'entramat de galeries subterrànies, es converteix en una visita sorprenent i d'una immersió a la història del segle XX.

16. Un aspecte negatiu del centre:

El 80% de la visita és a l'exterior, per tant, estem condicionat a la meteorologia. Com també, als actes incívics d'algunes persones.

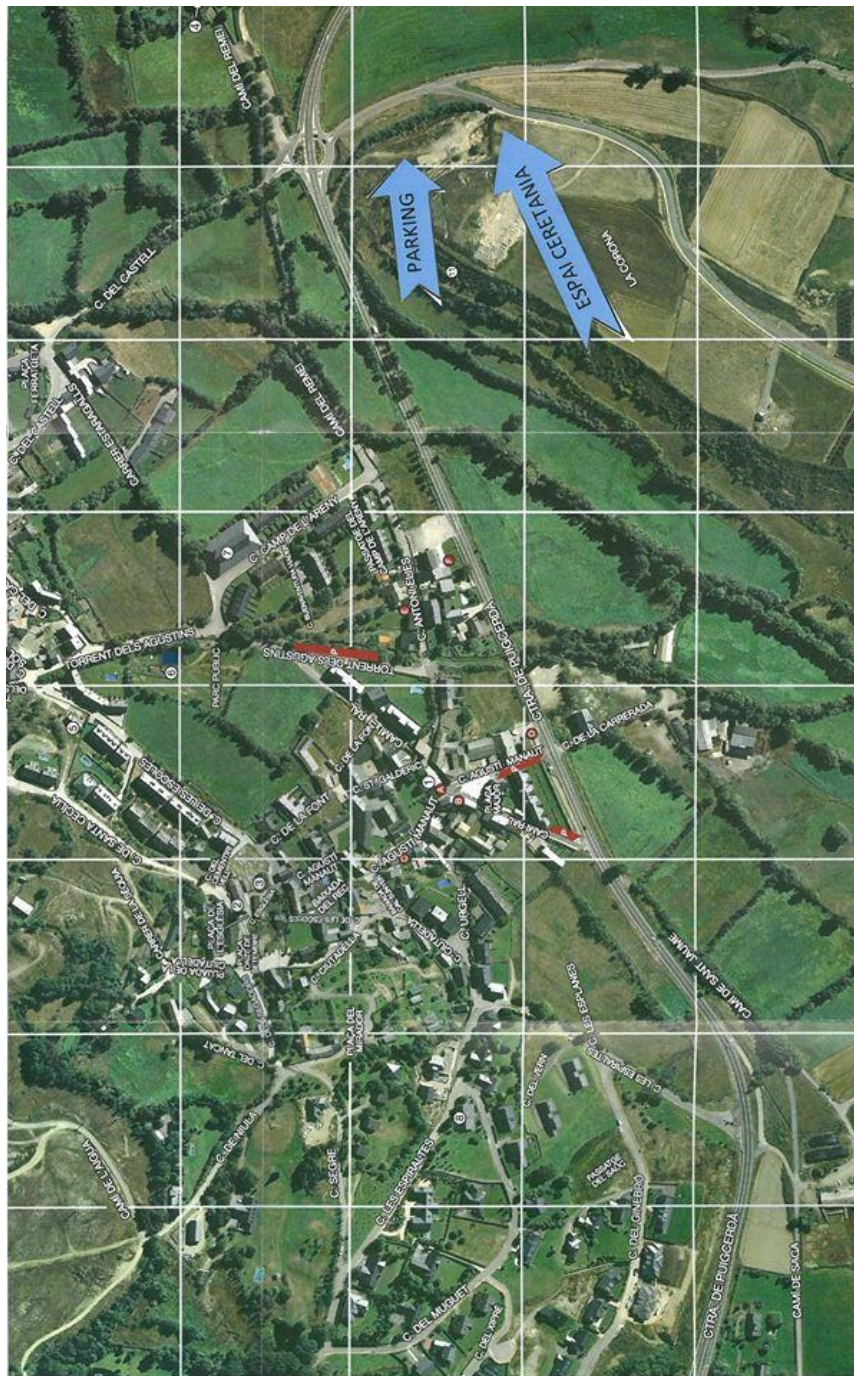
17. Treballa conjuntament amb altres equipaments patrimonials? De quina forma?

Si, conjuntament treballem amb el Parc Natural del Cadí-Moixeró, com també la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran, la Xarxa d'Espais de Memòria del Memorial Democràtic i finalment, enguany ens em sumat a la Xarxa de Museus i Equipaments patrimonials de Cerdanya, creada a finals d'any passat.

Annex 12

Mapa de situació del Espai Ceretània

Font: <https://www.facebook.com/espai ceretania/photos/pb.854089011312995.-2207520000.1463072680./854104147978148/?type=3&theater>

Annex 13

Anàlisi DAFO (debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats) del Espai Ceretània

<p style="text-align: center;">DEBILITATS</p> <ul style="list-style-type: none">- Manca de visibilitat del museu en oficines de turisme i hotels de Cerdanya.- Manca de cooperació amb altres equipaments patrimonials de Cerdanya.- Manca de recompte de visitants.- Les exposicions temporals no enriqueixen ni complement el discurs del museu.- Manca de Pàgina web.- Manca de personal especialitzat.- Manca de suport gràfic a mode de tríptic que informi sobre el jaciment.- Manca de visitants residents a Cerdanya.	<p style="text-align: center;">AMENACES</p> <ul style="list-style-type: none">- El turisme actiu de Cerdanya.- El clima, ja que el jaciment és un espai obert.- Les hores de sol, ja que el jaciment no està il·luminat.
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p> <ul style="list-style-type: none">- Respecte el testimoni històric i compleix amb les noves normes d'ús.- El jaciment museïtzat es troba dins el recinte.- L'edifici està expressament dissenyat com a museu del jaciment.- El discurs museogràfic és innovador.- El recorregut és lògic i fàcil de seguir.- El Jaciment està vinculat amb la Universitat Autònoma de Barcelona.- Compta amb cada vegada més voluntaris d'universitats estrangeres durant les campanyes d'excavació.- Es troba en un indret privilegiat i natural de la Cerdanya.- Compta amb l'especial suport del Ajuntament de Bolvir.	<p style="text-align: center;">OPORTUNITATS</p> <ul style="list-style-type: none">- Està adaptat per persones amb mobilitat reduïda.- És un equipament nou en el qual s'hi poden desenvolupar moltes tasques innovadores.- Té la voluntat de dinamitzar altres elements patrimonials.